

ข่าวรามคำแหง

เป็นสื่อกลางระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษา

ฉบับที่ ๒๓

ปีที่ ๑๕

วันจันทร์ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๓

ราคา ๑๕ สตางค์

มหาวิทยาลัยรามคำแหงถวายผ้าพระกฐินพระราชทานประจำปี 2533

วันอาทิตย์ที่ 14 ตุลาคม 2533 เวลา 10.30 น.

ณ วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

พิเศษหน้า 4-8
กฐินพระราชทาน

รายการโทรทัศน์ ม.ร. ศ. 7 ว่างวันดีเด่นจาก สยข.

รายการ "เพื่อเด็กและเยาวชน" เป็นรายการโทรทัศน์การศึกษาผลิตรายการโดยสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้รับรางวัล รายการโทรทัศน์ดีเด่นจากคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) สำนักนายกรัฐมนตรี รายการดังกล่าว ออกอากาศทุกวันอังคาร และวันพุธ เวลา 18.30 - 19.00 น. ทางช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์

รายการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน สอนผลิตสื่อจากวัสดุชนิดต่าง ๆ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมสำหรับเด็กวัย 3 - 12 ปี ผู้ร่วมรายการนี้คือ อาจารย์พรจันทร์ จันทวิมล น.ส. กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ และ นางชาติณี อันสมัตถ์ พร้อมเด็ก ๆ จากโรงเรียนต่าง ๆ

ในโอกาสนี้ รองศาสตราจารย์สมคิด ชิงศิลป์ ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการศึกษา ม.ร. ได้รับรางวัลจาก วทพว รองนายกรัฐมนตรี พลเอกนาระ วัฒนโกสศ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2533

พจนานิติ คณบดีมนุษยศาสตร์ ม.ร. จัดการสนทนาในวันมนุษยศาสตร์ 2533 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2533 เป็นรายการ "นัดพบปัญญาชน และ การรวมการตัดสินใจไรต์ของคณะมนุษยศาสตร์" โดยมี อัญชลี วิโรจน์ย ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร ศาสตราจารย์คุณหญิง กุหลาบ มีสละกามา และ รองศาสตราจารย์วันฤทัย สัจจพันธ์ ร่วมรายการ ณ ห้องประชุมชั้น 2 คณะมนุษยศาสตร์

ผลการตัดสินตั้งชื่อเพลงกีฬามหาวิทยาลัย ๗ ครั้งที่ 18
ได้แก่ "น้ำใจไม่เคยแพ้" และ "เหนือชัยชนะ"

ตามที่คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดประกวดตั้งชื่อเพลงกีฬามหาวิทยาลัย ๗ ครั้งที่ 18 เพื่อให้ได้ชื่อเพลงที่เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ๗ ครั้งที่ 18 ซึ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันระหว่าง วันที่ 23 - 30 พฤศจิกายน 2533 โดยหมดเศษรับชื่อเพลงเข้าประกวด เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2533 นั้น

ปรากฏว่า มีผู้สนใจส่งชื่อเพลงเข้าประกวด จำนวน 814 คน รวม 5,134 ชื่อ โดยคณะกรรมการตัดสินชื่อเพลงกีฬามหาวิทยาลัย ๗ ครั้งที่ 18 ซึ่งมี ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร เป็นประธาน ๗ ได้พิจารณาชื่อเพลงที่ส่งเข้าประกวดทั้งหมดแล้ว มีชื่อเพลงที่ผ่านการพิจารณาในรอบสุดท้าย จำนวน 14 ชื่อ ดังนี้

จัด LIVE CONCERT
ช่วยกีฬาวิทยาลัย ๗

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับความร่วมมือจากบริษัทกรมมิเชลเคอร์เทนเมนท์ ร่วมด้วยเช่นเจ้าสเป็คโตรม และ ราม ๗ - มีเดีย กรุ๊ป ในการจัด LIVE CONCERT เพื่อ กีฬามหาวิทยาลัย ๗ ในวันเสาร์ที่ 13 ตุลาคม 2533 เวลา 18.00 - 20.00 น. ณ นพชาสเป็คโตรม โดยศิลปินรับเชิญ สุรณี อภิลัก และ วงมัลติเตอร์ฟลาย

รายได้จากการจัด LIVE CONCERT ครั้งนี้จะนำไปสมทบทุนสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ๗ ครั้งที่ 18 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สนใจซื้อบัตรในราคา 150 บาท ใ้ที่ O.K. BOOK SIAM, แมงป่อง มานูญครอง เซ็นทรัลทุกสาขา ดอกรัญทุกสาขา นพชาสเป็คโตรม สยามเอ็กซ์เพรส (ใกล้ ม.ร.) และ องค์การนิสิต-นักศึกษาทุกสถาบัน

1. น้ำใจไม่เคยแพ้
2. เหนือชัยชนะ
3. น้ำใจเหนือชัยชนะ
4. ประดองน้ำใจ
5. คนเต็มคน
6. เหนือกว่าชนะ
7. ชัยชนะเหนือชัยชนะ
8. สนามน้ำใจ
9. สนามนี้มีน้ำใจ
10. กีฬาน้ำใจ
11. กีฬาแห่งน้ำใจ
12. เกียรติยศของน้ำใจ
13. น้ำใจผู้ชัยชนะ
14. คนเข้ม

สำหรับผลการตัดสิน ปรากฏ ดังนี้ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ชื่อเพลง "น้ำใจไม่เคยแพ้"

- ผู้ส่งเข้าประกวด
1. นายธนิธ อังศุพานิช
  2. นายประพุดดี ศุภชาติ
- รางวัลชมเชย คณะกรรมการตัดสินเห็นสมควรให้ได้รับรางวัล 1 ชื่อ ได้แก่ชื่อเพลง "ถนอมชัยชนะ"

สอบไล่ภาค 1/2533 วันที่ 15 ต.ค. - 2 พ.ย. 33
ใช้ ร.ร.ภายนอกอีก 4 แห่งและเปลี่ยนวันเวลาสอบ LA 103

มหาวิทยาลัยรามคำแหงกำหนดการสอบไล่ ภาค 1 ปีการศึกษา 2533 ระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2533 โดยมีนักศึกษาลงทะเบียน 213,988 คน คิดเป็นที่นั่งสอบ 1,273,985 ที่นั่ง มีกระบวนการที่สอบตามตารางสอบไล่ 1,074วิชา และ อาจารย์ผู้สอนจัดสอบเองอีก 129 วิชา

สำหรับสถานที่สอบได้ของ	NB 15 NB 16 RTB SAB SCB SSB และ TBB
ภาค 1/2533 มีทั้ง รวม ๗ 1 (20 อาคาร) รวม ๗ 2 (3 อาคาร) และ	รวม ๗ 2 ได้แก่ KTB PBB
โรงเรียนภายนอก (4 แห่ง) ดังนี้	และ PRB
รวม ๗ 1 ได้แก่ BFB DS 2 DS 4	โรงเรียนภายนอก ได้แก่
GB 1 KLB KMB LTB NB 3 A NB 3 B	โรงเรียนบ้านบางกะปิ (BB) โรงเรียน
NB 4 NB 5 NB 6 NB 10 NB 16	

ต่อหน้า

สรุป ปิดอภิธานต์ มรณสักขี

■ ผลการประชุมคณะรัฐมนตรี ประจำวันอังคารที่ 25 กันยายน 2533 1. รัฐบาลให้การขอพระราชทาน อภัยโทษให้แก่กักโทษเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จะทรงมีพระชนมายุครบ 90 พรรษา ในวันที่ 21 ตุลาคม 2533 2. อนุมัติให้ กลุ่มบริษัทลาวาลิน แห่งประเทศแคนาดา เป็นผู้ลงทุนโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ส่วนที่ 1 ชั้นที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร 3. อนุมัติให้จังหวัดต่าง ๆ รวม 59 จังหวัด มีหรือรับรองประจำจังหวัดละ 1 คน ที่มีสมรรถนะและความปลอดภัยสูง เพื่อใช้ในการกึ่งเข้าร่วมขบวนเสด็จในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน หรือใช้รับรองผู้ บริหารระดับสูงของประเทศ หรือใช้รับรองชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นแขกของทางราชการ 4. ให้แก้ไขพระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และค่าครองชีพในปัจจุบัน โดยกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเช่าที่พักให้เหมาะสมยิ่งขึ้น 5. เสนอแต่งตั้งให้นายอภิชาติ อดุลานนท์ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่ง ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เสนอแต่งตั้ง พ.ต.ท. บงกชพร สารสมบัติ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่ง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และเสนอแต่งตั้ง นายอำพล อิงทโกวิทน์ รองเลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ไปดำรงตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานประกันสังคมคนแรก ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2533

■ ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทั่วประเทศ เมื่อวันอาทิตย์ที่ 23 กันยายน 2533 ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 106 เทศบาล และมีอีก 7 เทศบาลที่ไม่ต้องเลือกตั้ง เพราะมีผู้สมัครเท่ากับสมาชิกที่กฎหมายกำหนด สำหรับผลการเลือกตั้ง ปรากฏว่าเทศบาลส่วนใหญ่ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล คือคณะบุคคลที่เคยเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีของเทศบาลชุดที่เพิ่งผ่านมา แต่มีเพียง 8 เทศบาล ที่ผู้ได้รับเลือกตั้งส่วนใหญ่มาจากคณะบุคคลชุดใหม่ คือ 1. เทศบาลเมืองอุบลราชธานี 2. เทศบาลเมืองสกลนคร 3. เทศบาลเมืองแพร่ 4. เทศบาลเมืองสระบุรี 5. เทศบาลเมืองสิงห์บุรี 6. เทศบาลเมืองปากพอง 7. เทศบาลตำบลปากแพรก และ 8. เทศบาลตำบลวารินชำราบ

■ กำหนดวันเลือกตั้งซ่อม ส.ส. กทม. เป็นวันที่ 25 พ.ย. 33 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2533 เห็นชอบในหลักการให้ตราพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร แทนตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2533 โดยให้มีการสมัครรับเลือกตั้งระหว่างวันที่ 15 - 19 ตุลาคม 2533 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันอาทิตย์ที่ 25 พฤศจิกายน 2533

■ นำมันเข้ราคาแล้ว ตั้งแต่ วันที่ 26 ธ.ค. 33 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2533 รัฐบาลได้ประกาศขึ้นราคาน้ำมันอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้ 1. น้ำมันเบนซินพิเศษ จากลิตรละ 8.75 บาท เป็น 11.05 บาท (ขึ้น 2.30 บาท) 2. เบนซินธรรมดา จากลิตรละ 8.05 บาท เป็น 10.35 บาท 3. น้ำมันก๊าด จากลิตรละ 6.42 บาท เป็น 8.72 บาท 4. ดีเซลหมุนเร็ว จากลิตรละ 6.40 บาท เป็น 8.40 บาท 5. ดีเซลหมุนช้า จากลิตรละ 6.20 บาท เป็น 8.20 บาท 6. แก๊สรถยนต์ ลิตรละ 5.71 บาท (ราคาคงเดิม) และ 7. ก๊าซปิโตรเลียม จากลิตรละ 10.40

มอบถ้วยรางวัลของ รองศาสตราจารย์ วิรัช สงวนวงค์วาน คณบดีคณะบริหารธุรกิจ ม.ร. มอบให้ศาสตราจารย์จำลองเป็นที่ระลึกแก่ รองศาสตราจารย์วิชาต เต็งอำมรม ในงานเลี้ยงอำลาครบเกษียณอายุราชการเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2533 ณ ห้องประชุมคณะ ฯ

มอบทุนการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ ม.ร. มอบทุนการศึกษา จากมูลนิธิการศึกษาและมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แก่นักศึกษา เนื่องในวันมนุษยศาสตร์ 2533 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2533 ณ ห้องประชุมคณะ ฯ

ประกาศห้ามรอนเงิน หาบเร่ ฯ ของใน ม.ร.

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้มีประกาศลงวันที่ 25 กันยายน 2533 เรื่องห้ามมิให้รอนเงิน หาบเร่ แผงลอย รอดิจกรยาน เข้ามารายภายในมหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้วยปัจจุบันนี้ถึงปรากฏว่ามีรอนเงิน หาบเร่ แผงลอย (ตั้งโต๊ะ) รอดิจกรยาน เข้ามารายภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีได้รับอนุญาต ดังนั้นมหาวิทยาลัยรามคำแหงขอประกาศว่าผู้ประกอบการค้าไม่ว่าจะเป็นรอนเงิน หาบเร่ แผงลอย (ตั้งโต๊ะ) รอดิจกรยาน เป็นการฝ่าฝืนกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมหาวิทยาลัยจะดำเนินการตามกฎหมาย ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปห้ามมิให้ผู้ประกอบการค้ารอนเงิน หาบเร่ แผงลอย รอดิจกรยาน เข้ามารายภายในบริเวณมหาวิทยาลัยอีก

บาท เป็น 11.05 บาท

■ ตั้ง พล.อ. อาทิตย์ เป็นประธานควบคุมการกักตุนและกึ่งกำไลสินค้า เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2533 พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 214/2533 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจประสานการปราบปรามผู้ฉ้อโกงโอกาสกักตุนและกึ่งกำไลจากกรจำหน่ายสินค้าและบริการอันก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับประชาชนโดยทั่วไป โดยมี พล.อ. อาทิตย์ ก่ำดิงเอก รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และ ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธาน โดยมีกรรมการอื่น ๆ อีก 14 คน

มอบโล่ที่ระลึก รองศาสตราจารย์มานพ ทวาทณโชติ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ม.ร. มอบโล่ที่ระลึกแก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประธาน พัดถวิลชกมภ์ อาจารย์ประจำภาควิชาฟิสิกส์ในงานเกษียณอายุราชการ ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2533 ณ ห้องประชุมใต้พระรูปอยู่ถนน ฯ

สนทนาวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ ม.ร. จัดสนทนาวิชาการ เรื่อง From Russia with Love เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสหภาพโซเวียต นำโดย Prof. Catalina Spinou อาจารย์ประจำ University of Kishiniov, Moidevia สหภาพโซเวียต และแปลเป็นไทย โดยอาจารย์พัชรี ฐาปนินสอด (คณะมนุษยศาสตร์ ม.ร.) เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2533 ณ ห้องประชุม ชั้น 4 คณะรัฐศาสตร์

โครงการฝึกอบรมผู้นำ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยฝ่ายกิจการนักเรียนจัดโครงการฝึกอบรมผู้นำระดับมัธยมและกรรมการประจำห้องเรียน เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม - 2 กันยายน 2533 ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และโรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยากรอุดรธานี อำเภอกอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยได้รับเกียรติจาก นายพิชัย รัตกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มาบรรยายในหัวข้อ "การเป็นผู้นำ" ซึ่งได้รับความสนใจจากนักเรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ทางโรงเรียน ฯ ยังได้รับเกียรติจากผู้ปกครอง คณะอาจารย์ และศิษย์เก่า ร่วมเป็นวิทยากรให้แก่มติฝึกอบรม ฯ ทางไปไกล ๆ ฯ รั้วมหาวิทยาลัย ฯ ประสงค์เป็น อย่างดี และ วิชา ฯ สัก ที่ ณ ๒๕

เรื่อง "สถานที่สอบไล่"

โดยน.ส.สุนิศา ทิวมิ่งกะละ หัวหน้าฝ่ายจัดตารางสอบ และกรรมการคุมสอบ

สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ผ่านการสมัครเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมาแล้ว นักศึกษาขอยอมจะทราบแล้วว่า นักศึกษาได้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาของคณะใด และมีรหัสประจำตัวซึ่งเป็นตัวเลข 9 ตัว เป็นหมายเลขอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังได้ผ่านขั้นตอนการลงทะเบียนเรียนมาแล้ว ซึ่งจะทำให้ให้นักศึกษาทราบได้ว่า ภาระบววิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไปแล้วนั้น มีภาระบววิชาใดบ้าง และที่สำคัญอย่างอีกก็คือ ภาระบววิชาเหล่านั้นมีกำหนดสอบในวันเวลาและเดือนไหนบ้าง แต่สิ่งทีนักศึกษายังไม่ทราบก็คือ สถานที่สอบของภาระบววิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไปแล้วนั้นเป็นที่ใดบ้างซึ่งนักศึกษาใหม่บางท่านอาจจะเข้าใจว่า ช้านักศึกษาเข้าเรียนภาระบววิชาใดที่ห้องไหน นักศึกษาที่จะต้องเข้าสอบภาระบววิชานั้น ๆ ที่ห้องเดียวกัน ซึ่งเป็นการเข้าใจผิด เพราะสถานที่ที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนอาจจะเป็นคนละสถานที่กับที่นักศึกษจะต้องเข้าสอบก็ได้

นักศึกษสามารถตรวจสอบได้ว่า สถานที่สอบของภาระบววิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนไปแล้วนั้นเป็นที่ใดบ้าง ได้จากเอกสารที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นเพื่อติดประกาศหรือแจกให้ นักศึกษาทุกคนไปติดต่อยุโรปหรือตรวจหาสถานที่สอบได้จากเอกสารต่อไปนี้ คือ

1. ตารางสอบไล่รวม
2. ตารางสอบไล่รายบุคคล
3. ระบบข้อมูลข่าวสารด้วยแถบรหัส (BARCODE)

"ตารางสอบไล่รวม" เป็นเอกสารที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นเพื่อแสดงให้ทราบว่า สถานที่สอบของภาระบววิชาที่จัดสอบในแต่ละคาบเวลา (คาบเช้า = 09.00 - 11.30 น. คาบบ่าย = 12.30 - 15.30 น., คาบเย็น = 16.00 - 18.00 น.) ในแต่ละวันมีสถานที่สอบที่ใดบ้าง เอกสารประเภทนี้เป็นเอกสารที่แจกให้เฉพาะติดสอบ และจะมีต้นฉบับติดประกาศไว้ตามบอร์ดติดประกาศของคณะทุกคณะ รวมทั้งบอร์ดติดประกาศของ สวป. ประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งที่รวมคำแหง 2 ด้วย

สำหรับการตรวจหาสถานที่สอบจากตารางสอบไล่ประเภทนี้ จะไม่มีรหัสประจำตัวอยู่ทุกนักศึกษาทุกคนที่สอบในห้องสอบนี้ปรากฏ รหัสที่ปรากฏจะเป็นเฉพาะรหัสประจำตัวของคณะที่ 1 และคนสุดท้ายของห้องสอบนั้นๆ เท่านั้น การตรวจหาสถานที่สอบจากตารางสอบไล่รวม ให้นักศึกษาตรวจหาว่ารหัสประจำตัวของนักศึกษอยู่ในช่วงรหัสใด โดยไม่จำเป็นต้องมีรหัสประจำตัวของนักศึกษปรากฏให้เห็น ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

NO	NAME	SEX	OBJ	BLD	DOB	SEM	1/33
001100730	001100731	000	AMB01	00011000	00000000	000	000000
002220004	012000000	000	AMB01	01000000	01000000	000	010000
010000000	010000000	010	AMB01	01000000	01000000	010	000000
000000000	000000000	000	AMB01	00000000	00000000	000	000000

TOTAL 1000

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ภาระบววิชา MB 303 เป็นภาระบววิชาที่มีข้อสอบแบบอัตนัย (SUBJECTIVE) 3 ข้อ สอบวันที่ 16 เดือนตุลาคม 2533 เวลา 16.00 - 18.00 น. มีห้องสอบทั้งหมด 7 ห้องคือ KMB 301, KMB 401, KMB 501, RTB 103, SAB 301, SAB 401 และ TBB 104

ถ้าสมมติว่า นักศึกษาเป็นนักศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์

รหัส 317003701 สถานที่สอบของนักศึกษา คือ SAB 401 ทั้งนี้เพราะรหัสประจำตัว 317003701 อยู่ในช่วงของรหัส 312223411 - 322739738 นั้นเอง

นักศึกษาสามารถตรวจหาสถานที่สอบของนักศึกษาได้จากตารางสอบไล่รวมดังกล่าว ซึ่งมหาวิทยาลัยจะติดประกาศให้นักศึกษาทราบ ก่อนการสอบไล่ประมาณ 10 วัน โดยจะติดไว้ที่บอร์ดของคณะทั้ง 7 คณะ บอร์ดข้างตึก สวป. บอร์ดข้างโรงอาหาร (หลังตึก KLB) และบอร์ดใต้ตึก KTB ที่รวม 2

2. "ตารางสอบไล่รายบุคคล" เป็นเอกสารอีกประเภทหนึ่งที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น เพื่อแจกให้นักศึกษาเป็นรายบุคคล โดยเอกสารประเภทนี้จะระบุรหัสประจำตัวพร้อมชื่อและนามสกุลของนักศึกษาแต่ละคนไว้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

NO	NAME	SEX	1/33
000000000	000000000	000	000000
000000000	000000000	000	000000
000000000	000000000	000	000000
000000000	000000000	000	000000

COURSE	DATE	TIMES	BLD	OBJ	SUB
000000000	000000000	000000000	000000	000000	000000
000000000	000000000	000000000	000000	000000	000000
000000000	000000000	000000000	000000	000000	000000

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าตารางสอบไล่รายบุคคลประกอบไปด้วยรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้คือ รหัสประจำตัว ชื่อและนามสกุล SEM 1/33 (ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2533) COURSE (ภาระบววิชา) DATE (วันสอบ) TIMES (เวลาสอบ) BLD (ห้องสอบ) OBJ (ข้อสอบปรนัย) SUB (ข้อสอบอัตนัย) NOTE (ข้อสังเกต) และ ANY ERROR/PLEASE CONTACT AOB 601 BEFORE EXAM (ถ้ามีปัญหาโปรดติดต่อ สวป. ชั้น 6 ก่อนการสอบไล่)

ตารางสอบไล่รายบุคคลของนักศึกษาทุกคนจะมีชื่อความเหมือนกัน จะแตกต่างกันบ้างเฉพาะผู้ที่ลงทะเบียนเรียนภาระบววิชาที่คณะดำเนินการจัดสอบเอง (SPECIAL EXAMINATION) ซึ่งไม่มีวัน เวลา และสถานที่สอบปรากฏ นักศึกษาจะต้องไปติดต่อยุโรปเจ้าของภาระบววิชาเอง และสถานที่สอบที่วิทยาเขต (รวม 2) เท่านั้น ที่จะมีเครื่องหมาย * กำกับไว้ด้วย

นักศึกษาสามารถไปติดต่อยุโรปตารางสอบไล่รายบุคคล โดยนำไปเสร็จรับเงินสี่ชมพูไปแสดง ในสถานที่ดังนี้

1. สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีสถานที่เรียนส่วนใหญ่อยู่ที่วิทยาเขต มหาวิทยาลัย ได้กำหนดให้มีการแจกเป็น 2 ช่วง คือ
  - 1.1 ช่วงแรก ตั้งแต่วันที่ 8 ต.ค. - 12 ต.ค. 2533 ที่วิทยาเขต
  - 1.2 ช่วงหลัง ตั้งแต่เริ่มสอบไล่ ให้ไปยึดตามแจกที่รวมคำแหง 1 บริเวณแผนกประชาสัมพันธ์ ตึก AD 1

2. สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป ให้รับที่คณะที่ตนเองสังกัดอยู่ ซึ่งรวมทั้งนักศึกษาที่ย้ายคณะแล้ว ก็ยังคงรับที่คณะเดิมตามหมายเลขรหัสประจำตัวที่ใช้อยู่ ตั้งแต่วันที่ 8 ต.ค. 2533 เป็นต้นไป

ในกรณีทีนักศึกษาไปติดต่อยุโรปตารางสอบไล่รายบุคคลตามสถานที่ที่ มหาวิทยาลัยกำหนดแล้วไม่พบ ให้นักศึกษามาติดต่อกับ สวป. ชั้น 6 เพื่อตรวจสอบข้อสอบ เพราะถ้าเป็นกรณีเอกสารสูญหาย สวป. จะจัดทำให้ใหม่

เป็นราย ๆ ไป แต่ถ้าเป็นกรณีข้อมูลไม่มีเนื่องจากความผิดพลาดของ ม.ร. 24 นักศึกษาจะต้องแทรกสอบทุกภาระบววิชา โดย สวป. ชั้น 6 จะออกไปแทรกสอบให้ ส่วนสถานที่สอบนักศึกษาจะต้องตรวจหาเองจากตารางสอบไล่รวม

ดังนั้น เมื่อนักศึกษาได้รับตารางสอบไล่รายบุคคลไปแล้ว นักศึกษาควรรนำมาตรวจสอบกับใบเสร็จรับเงินสี่ชมพูของนักศึกษาว่า ภาระบววิชาที่ลงไว้ตรงกันหรือไม่ ถ้าไม่ตรงกันขอให้นักศึกษาถ่ายเอกสารใบเสร็จรับเงินสี่ชมพูพร้อมกับตารางสอบไล่รายบุคคล แล้วนำไปติดต่อกับ สวป. ชั้น 6 โดยด่วน

3. ระบบบริการข้อมูลข่าวสารด้วยแถบรหัส (barcode) มหาวิทยาลัยได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริการข้อมูลแก่นักศึกษา โดยระบบบริการข้อมูลที่เปิดให้นักศึกษาใช้ได้ขณะนี้ เรียกว่า ระบบบริการข้อมูลข่าวสารด้วยแถบรหัส (BARCODE) ซึ่งจะมีบริการข้อมูลตารางสอบรายบุคคล ให้นักศึกษาสามารถเรียกใช้ได้ โดยใช้ได้เฉพาะบัตรนักศึกษาที่มี BARCODE ติดอยู่ด้านหลังแล้วเท่านั้น

- สำหรับขั้นตอนในการใช้บริการ มีดังนี้ คือ
1. เลือกบัตรรายการที่แสดงบนจอภาพ
  2. นำบัตรรายการรูทผ่านเครื่องอ่านแถบรหัส (BARCODE READER)

3. นำบัตรนักศึกษาที่ติดแถบรหัส (BARCODE) รูทผ่านเครื่องอ่าน

4. ระบบจะแสดงผลบนจอภาพ ระยะเวลาหนึ่ง และจะกลับไปสู่เมนู ซึ่งผู้ให้บริการจะต้องรีบอ่าน เพราะเมื่อครบกำหนดเวลา ข้อมูลบนจอจะดับทันที

ปัจจุบันจุดบริการข้อมูลดังกล่าวมี 2 แห่ง คือ สำนักหอสมุดกลาง ชั้น 1 จำนวน 3 ชุด และสำนักอธิการบดี ชั้น 1 จำนวน 2 ชุด

อนึ่ง เมื่อนักศึกษาทราบสถานที่สอบของแต่ละภาระบววิชาที่นักศึกษาจะเข้าสอบแล้ว เมื่อไปถึงหน้าห้องสอบให้นักศึกษาตรวจหาแถวสอบของนักศึกษาได้จากบัญชีติดหน้าห้องสอบ โดยดูจากช่วงรหัสที่ปรากฏว่า ช่วงรหัสของนักศึกษาจะต้องเข้าสอบที่แถวสอบใด ดังตัวอย่าง

PE433	OBJECTIVE	SUBJECTIVE	SE
00/10/88	0000-1100		
	10	000	000000
000000000	000000000	0	000000
000000000	010000000	0	000000
000000000	000000000	0	000000
	TOTAL	00	

จากตัวอย่าง ภาระบววิชา PE433 เป็นภาระบววิชาที่มีข้อสอบแบบอัตนัย (subjective) 4 ข้อ สอบวันที่ 30 เดือนตุลาคม 2533 เวลา 0900-1100 น. ที่นั่งสอบเป็นที่นั่งคู่ (EVEN-SEAT) และสอบเฉพาะแถวที่ (1, 3, 5) สอบที่ห้อง TBB201 มีนักศึกษาเข้าสอบภาระบววิชานี้ทั้งสิ้น 23 คน ถ้านักศึกษามีรหัสประจำตัว 314018416 แถวสอบของนักศึกษา คือ แถวที่ 3 ทั้งนี้เพราะรหัสประจำตัว 314018416 อยู่ในช่วงของรหัส 294502057 - 314022358 นั้นเอง

เมื่อนักศึกษาทราบถึงสถานที่สอบ ตลอดจนแถวสอบของนักศึกษาเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาจะสามารถตรวจหาที่นั่งสอบของนักศึกษาได้โดยที่ ๆ นั่งสอบของนักศึกษา จะมี รหัสประจำตัว ชื่อ - นามสกุล พร้อมทั้งชื่อภาระบววิชาที่นักศึกษาเข้าสอบติดไว้

หากนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่สอบขอให้นักศึกษาแจ้งมายังกองกลางได้ที่ ฝ่ายจัดตารางสอบและกรรมกร ม.ร. ๒๕๓๓ ส.ป. ชั้น ๖ กรุงเทพมหานคร 10140

กฐินพระราชทานมหาวิทยาลัยรามคำแหงประจำปี 2533

ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีกำหนดการนำผ้าพระกฐินพระราชทาน ไปทอดถวาย ณ ที่ประชุมสงฆ์วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในวันที่อาทิตย์ที่ 14 ตุลาคม 2533 เวลา 10.00 น. ชาวรามคำแหงจึงเก็บรวบรวมข้อมูลบางประการเกี่ยวกับขนบประเพณี ขรรณธรรมเนียมปฏิบัติและสถานที่สำคัญที่อยู่บนเส้นทางทางไปถวายผ้าพระกฐินครั้งนี้ นำมาเผยแพร่เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งกุศลกิจและเป็นอนุทินทานการแก่ผู้ร่วมกุศลทั่วกัน

กฐินพระราชทาน

รศ.สุวรรณ เพชรนิล คณะมนุษยศาสตร์

การถวายผ้ากฐินประจำปีของชาวพุทธเกิดจากพระมหากรุณาของพระพุทธเจ้าโดยตรง ทรงประสงค์ให้พระสาวกมีโอกาสได้เปลี่ยนเครื่องนุ่งห่ม แต่ก็มีเงื่อนไขหลายประการ เช่น ต้องอยู่จำพรรษาตลอด 3 เดือน ปิณฑังรับได้เพียงครั้งเดียวในเวลาจำกัด คือจากแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึง ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ในวัดเดียวกันรับผ้ากฐินได้เพียงผืนเดียว และต้องทำให้เสร็จในวันเดียว ผู้รับกับรับในนามของส่วนรวมและใช้ในนามส่วนรวม ทุกชั้นตอนอยู่บนฐานของความสามัคคี ความสามัคคีจึงเป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งของเรื่องกฐินทั้งฝ่ายพระสงฆ์และฝ่ายเจ้าภาพ

งานถวายผ้ากฐินเป็นงานใหญ่ พระมหากษัตริย์ไทยทรงถือเป็นงานบำเพ็ญพระราชกุศลที่สำคัญ เสด็จด้วยพระอิสริยยศพร้อมด้วยกองเกียรติยศ ตั้งแต่สมัยสุโขทัยสืบมาถึงปัจจุบัน เพื่อเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณขององค์พระศาสดาในเรื่องนี้ เป็นงานถวายความเคารพในพระรัตนตรัย และเชิดชูกษัตริย์แบบอย่างสูงยิ่ง มีผลเป็นฐานความมั่นคงของประเทศชาติสืบมา

ในกรุงเทพมหานครมีพระอารามหลวงใหญ่ ๆ อยู่มาก เสด็จพระราชดำเนินประจำปีเป็นบางวัด บางวัดก็เสด็จสลับกันไป บางวัดก็โปรดเกล้าฯ พระราชทานให้พระบรมวงศานุวงศ์และพระราชวงศ์ผู้ใหญ่เสด็จแทนพระองค์ นอกจากนี้ก็โปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่หน่วยราชการต่าง ๆ ทั่วไปถวายแก่พระอารามหลวงต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร เรียกว่า กฐินพระราชทาน ซึ่งเอกชนจะขอรับพระราชทานก็ได้ โดยติดต่อกับกรมการศาสนาในกระทรวงศึกษาธิการ เจ้าภาพจะจัดบริวารถวายเพิ่มเติมอย่างไรก็ได้ เป็นการเทิดทูนกฐินพระราชทานให้สูงเด่นด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วัดหลวงที่รับกฐินพระราชทานก็เตรียมการรับคล้ายกับกฐินเสด็จพระราชดำเนิน กล่าวคือมีการทำความสะอาดพระอุโบสถพระวิหารและบริเวณวัดเป็นการพิเศษ มีการซ้อมพิธีรับกฐินให้ถูกต้องแม่นยำ อบรมให้ผู้ระเบือบพิธีรับกฐินและพิธีอื่น ๆ ต่างหน้า 2-3 วัน พระคุณเจ้าที่มีสมณศักดิ์ที่สัพพัญญูได้รับพระราชทานตรงกับกฐิน โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในวัดก็ซ้อมนักเรียนเข้าแถวบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีแก่ประธานผู้เชิญไตรกฐินพระราชทาน เกิดบรรยากาศคล้ายงานเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผู้เป็นหัวหน้าหน่วยราชการที่รับกฐินพระราชทานควรถือว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งในชีวิตของตน เป็นมหามงคลครั้งหนึ่งในรอบปี ควรตั้งใจด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ตั้งใจศึกษาสิ่งที่ตนพึงปฏิบัติในพิธีมิให้เกิดผิดพลาดบกพร่องแต่งกายเครื่องแบบปกติขาว มีหมวก เตรียมถวายความเคารพ

พระบรมสาทิสลักษณ์ (ถ้ามี) รับความเคารพจากข้าราชการในท้องถิ่นและนักเรียน ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ มอญหมวกแก่เจ้าหน้าที่ที่หน้าพระอุโบสถรับผ้าไตรพระราชทาน ถือประคองเข้าไปในพระอุโบสถ วางผ้าไตรบนพานที่หน้าอาสน์สงฆ์ ถอยออกมาจุกฐูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย กราบ 3 ครั้ง ณ ที่ร้องกราบ กลับไปหยิบผ้าไตรประคอง หันหน้าทางพระพุทธรูป กล่าว โนม ๖ 3 จบ แล้วหันหน้าทางพระสงฆ์กล่าวคำถวายผ้ากฐิน จบแล้ววางผ้าบนพาน ประเคนผ้าไตรทั้งพานพร้อมเทียนปฏิโมกษ์ แล้วถอยออกมาบัง ณ ที่รับรอง

ส่วนคณะที่เดินทางไปร่วมพิธี ถิ่นตั้งเมื่อประธานเชิญผ้ากฐินเข้าไปในพระอุโบสถ ประธานเมื่อเมื่อประธานจุกฐูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย กราบพระรัตนตรัยและกล่าวถวายผ้ากฐิน และนั่งลงเมื่อประธานนั่ง ข้าราชการผู้ใหญ่ควรแต่งกายเครื่องแบบปกติขาวเพราะเป็นกฐินพระราชทาน เพื่อถวายความจงรักภักดีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เคารพไต่อาเศกฐินพระราชทานในฐานะเป็นข้าราชการในพระองค์ และเป็นกรถวายความเคารพในพระรัตนตรัยโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตั้งใจโน้มเกล้าฯ ถวายพระราชกุศลแก่พุทธนามคำแหงมหาวิทยาลัยและองค์มหาวิทยาลัย

ผู้เดินทางไปร่วมกฐินพระราชทานของมหาวิทยาลัยควรไปด้วยความสำนึกที่ดี ในฐานะเป็นข้าราชการเป็นข้าทูลละอองธุลีพระบาท ภายใต้พระนามของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์ที่ทรงวางรากฐานวัฒนธรรมตั้งมั่นแก่ประการแก่ปวงชนชาวไทย และภายใต้นามกฐินพระราชทานจากองค์พระมหากษัตริย์ในปัจจุบัน ประชาชนทั่วไปเลื่อมองด้วยสายตาให้เกียรติ จึงควรไปด้วยความสำนึกในสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การพูดจา การนั่งกรวดดิน การรับประทานอาหาร ควรเข้าร่วมพิธีอย่างสงบ ไม่ควรมุ่งแต่ที่ตนจะรสนุกสนานเท่านั้น ซึ่งรังแต่จะทำลายศักดิ์ศรีของมหาวิทยาลัยเสียมากกว่า ควรระลึกว่า "ไม่มีใครเชิดชูมหาวิทยาลัยยิ่งกว่าเราเชิดชู ไม่มีใครทำลายมหาวิทยาลัยยิ่งกว่าเราทำลาย"

งานกฐินพระราชทานประจำปีเป็นงานรวมพลังสามัคคี พลังสามัคคีมากน้อยเพียงไรปรากฏออกมาเป็นกองทุนบำรุงพระอาราม ควรตั้งใจโน้มเกล้าฯ ถวายพระราชกุศลแก่พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่พวกเราเคารพซึ้งใจอยู่ภายใต้พระนามของพระองค์ และแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์พระมหากษัตริย์ในปัจจุบัน ที่ทรงมีพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินแก่มหาวิทยาลัย เพื่อให้ทรงพระเจริญอยู่ยืนนานสืบไป

ในชีวิตที่เป็นมาตลอดปี เรามักจะถามแต่ว่า งาม ๆ จะให้อะไรเราบ้าง จะให้เท่าไร วันนี้ควรถามตนเองกลับกันบ้างว่า เราอาศัยงาม ๆ เรื่องชีพมานานเท่าไร แต่งงานกันไปกี่คน มีรถยนต์กันไปกี่ราย มีรายได้เพิ่มขึ้นเท่าไร เคยให้กลับไปสักกี่หน ?

แล้วเชิญอุโบสถาร่วมกฐินเถิดครับ

กำหนดการเดินทาง
ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ปี 2533
ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ณ วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร อ.เมือง สิงห์บุรี
วันอาทิตย์ที่ 14 ตุลาคม 2533

07.00 น. ออกเดินทางจาก ม.ร. หน้าตึกสำนักงานอธิการบดี
10.00 น. ถึงวัดพระนอนจักรสีห์ฯ ชมวัดและมนต์การพระ
10.30 น. ร่วมพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
11.00 น. ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุแล้วร่วมรับประทานอาหาร
12.30 น. ออกเดินทางจากวัดพระนอนจักรสีห์ฯ
12.45 น. ถึงค่ายบางระจัน ชมค่ายบางระจัน
13.30 น. ออกเดินทางจากค่ายบางระจัน
13.45 น. ถึงวัดพิศุทธทอง ชมวัดและมนต์การหลวงพ่อดำ
14.15 น. ออกเดินทางจากวัดพิศุทธทอง
15.30 น. ถึงวัดมงคลบพิตร ชมวัดและพระราชวังโบราณ
ชื่อของผ้าหรือรับประทานอาหารตามอัธยาศัย
17.30 น. ออกเดินทางจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
19.00 น. ถึงมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ไปไหว้พระนอนจักรสีห์

(คัดลอกจากอนุสาร ออธ. ฉบับที่ 1 ปีที่ 31 ประจำเดือนสิงหาคม 2533)

เมืองเล็ก ๆ เมืองนี้ชื่อเพื่อเกี้ยวใครก็คงจะเคยเดินทางผ่านไปมาที่นั่นเคยเป็นแน่ ด้วยเป็นหัวเมืองภาคกลางซึ่งใครเดินทางขึ้นเหนือก็ต้องผ่านเมืองเล็ก ๆ เมืองนี้ก่อนจะเข้าสู่เขตจังหวัดชัยนาท นครสวรรค์ และขึ้นเหนือต่อไปจนถึงจุดหมายปลายทาง

อย่างไรก็ดี มันคงจะเป็นเพียงการเดินทางผ่านไปผ่านมาชนิดที่หาโอกาสแวะเที่ยวเมืองสิงห์แห่งนี้สักครั้งก็คงยากเหมือนอย่างคนที่เดินทางผ่านเป็นเหนือบลิบ ๆ ครั้ง แต่เพียงขณะเมืองสิงห์เพียงแต่สองครั้งรวมทั้งครั้งในตำนาน

สิงห์บุรีเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่ง ซึ่งสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นก่อนกรุงสุโขทัยเสียด้วยซ้ำ โดยกล่าวกันว่าสร้างขึ้นราว พ.ศ. 1650 โดยพระเจ้าโอรสราช ใสสุพรรณแห่งเมืองชัยนาท ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ที่หน้าจักรสีห์ ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งปัจจุบันคือบริเวณวัดหน้าพระธาตุ ใกล้วัดพระนอนจักรสีห์ ต่อมาสมัยอยุธยาและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการย้ายเมืองจากที่ตั้งเดิม จนมาตั้งอยู่ที่ตำบลบางพุทรา อำเภอเมืองสิงห์บุรี อันเป็นที่ตั้งของวังหน้าจักรสีห์ในปัจจุบัน และตั้งความเป็นเมือง

ศ.พ.ม. ๘

สิงห์บุรีถิ่นวีรชนเลือดบางระจัน

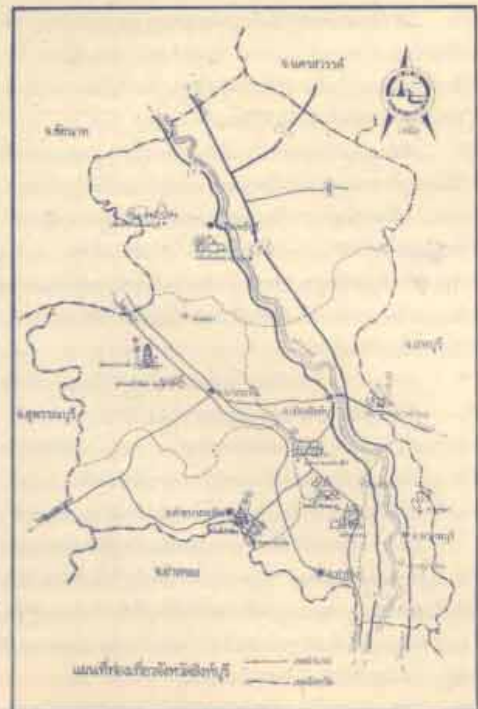
บทความจากอนุสาร ออท. ฉบับที่ 1 ปีที่ 31 ประจำเดือนสิงหาคม 2533

ตราประจำจังหวัดสิงห์บุรี

รูปกำแพงและเชิงเทียน อันเป็นรูปอนุสรณ์สถานของค่ายบางระจัน ซึ่งเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่อำเภอค่ายบางระจัน เป็นอนุสาวรีย์แห่งวีรกรรมและความเสียสละอันยิ่งใหญ่ของคนไทยที่เป็นชาวบ้านกลุ่มหนึ่ง ได้แสดงความรักชาติ ความสามัคคีและความรักชาติบ้านเมือง ได้รวมพลังซึ่งแท้จริงใจและฉบับพัน ในยามบ้านเมืองมีศึก ตั้งค่ายมั่นกองทัพหน้าศึก ท่อสู้ได้ชัยชนะ 7 ครั้ง เพื่อช่วยเอาพลเอกของทัพกรุงศรีอยุธยาได้มาเมือง 5 เดือน จึงได้พื้นที่เข้าศึก

จังหวัดสิงห์บุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในที่ราบภาคกลางลุ่มเจ้าพระยาที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ยาวนานนับพันปี ชาวเมืองดำรงชีวิตด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ภาพพจน์ของเมืองเป็นแดนประวัติศาสตร์แห่งค่ายบางระจัน ซึ่งมีความกล้าหาญและสมัครสมานสามัคคี เป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารการกิน ข้าว ผักปลา และสารพัดของกิน แต่สิ่งที่เราได้พบรากฐานแห่งการมีของกินอร่อย ๆ นั่นก็คือ ดินแดนแห่งบ้านแม่ศรีวิฬารปักษ์ด้วย

สิงห์บุรีนับเป็นจังหวัดเล็กแห่งหนึ่ง มีพื้นที่ทั้งจังหวัดกว้าง ๑๘๑ ตารางกิโลเมตร มีขนาดเกือบเท่ากับจังหวัดสมุทรสาครซึ่งกว้าง ๒๕1.๒ ตารางกิโลเมตร ถ้ามองจากของสิงห์บุรี ก็คงเห็นคือจังหวัด

ชัยนาทและนครสวรรค์ ก็คือได้ติดจังหวัดอ่างทอง ก็คือตะวันออกติดจังหวัดลพบุรี ก็คือตะวันตกติดจังหวัดชัยนาทและสุพรรณบุรี แบ่งการปกครองเป็น 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอบางระจัน อำเภอพรหมบุรี อำเภอบึงสามพัน อำเภอท่าช้าง และอำเภอค่ายบางระจัน มีประชากรสำรวจสถิติเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 มีทั้งหมด 230,๐16 คน ประชากรชาย 111,๘๘3 คน หญิง 118,๑33 คน ประชากรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ที่ประกอบอุตสาหกรรมก็มีอุตสาหกรรมเพื่อเกษตรกรรม เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเศรษฐกิจจีดีพีปี 2530 รายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด 3,451.4 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล 16,280 บาท เทียบกับประชากรจังหวัดที่รวมเจ้าพระยาแล้วยังเป็นรองจากชัยนาทและสระบุรีตามลำดับ

ระยะทาง สิงห์บุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ 142 กม. สิงห์บุรี - อ่างทอง 40 กม. สิงห์บุรี - พระนครศรีอยุธยา 70 กม. สิงห์บุรี - สุพรรณบุรี สิงห์บุรี - ลพบุรี 33 กม. สิงห์บุรี - สระบุรี 79 กม. สิงห์บุรี - นครสวรรค์ 100 กม.

สิงห์บุรี - พนมบุรี 15 กม. สิงห์บุรี - ท่าช้าง 20 กม. สิงห์บุรี - บางระจัน 10 กม. สิงห์บุรี - อินทร์บุรี 18 กม. สิงห์บุรี - ค่ายบางระจัน 18 กม.

การเดินทาง หากขับออกไปเกี่ยวกับแฉกจากกรุงเทพฯ สามารถไปได้หลายเส้นทาง ทั้งสายเก่าและสายใหม่ บางครั้งสามารถจัดเป็นวงรอบ ทางสายเก่ากลับใหม่ได้ หากเดินทางโดยรอบประจำทาง มีรถโดยสารปรับอากาศและรถโดยสารธรรมดาออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ (ตลาดหมอชิต)

ในคำเมืองสิงห์บุรี มีบริการรถสามล้อคันส่งระยะใกล้ และรถสองแถวเล็กวิ่งระหว่างอำเภอและตำบล

แหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มสองฝั่งแม่น้ำจึง 3 สาย และคลองสายสำคัญ การเที่ยวชมธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นการนั่งเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้านสองฝั่งน้ำ นอกจากนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและบ้านเรือนวิถีชีวิตของผู้คน จากหมู่บ้าน

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ ศาลพระพิทักษ์เมือง วัดพระปรารักษ์ (ชั้นสุท) วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอินทร์บุรี วัดสว่างอารมณ์ วัดพิศุทธอง แหล่งประวัติศาสตร์ค่ายบางระจัน แหล่งโบราณคดีเตาเผาบ้านน้อย วัดโพธิ์เก้าต้น บ้านวิถีชีวิตของผู้คน การทำประมงในกระชังริมแม่น้ำ หมู่บ้านพรหมบุรี ตำบลท่าเสา แหล่งเกิดปลาส้มอเนก ตลาดเทศบาลสิงห์บุรี ส่วนงานประเพณีที่น่าสนใจที่จัดส่งเสริมการท่องเที่ยวได้แก่ งานแข่งเรือยาวประเพณี งานบุญข้าพ้าพรหมบุรี ประเพณีตีฆ้องที่บ้านจักรสีห์ และประเพณีถวญเข้าวัดกัณฑ์บ้านโสภาภิรมย์ เป็นต้น

เนื่องจากสิงห์บุรีมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบกับเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารการกิน การท่องเที่ยวในสิงห์บุรีนั้น หากจะจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวผนวกกับแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดข้างเคียงก็ถึง พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี เป็นวงรอบ โดยแนวเที่ยวสิงห์บุรี ท้ายอาหารอร่อย ๆ รับประทานอาหารแล้วดูว่าจะสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ทีเดียว

ความเป็นไปได้อื่นเส้นทางท่องเที่ยวแบบเป็นวงรอบได้แก่ เส้นทางที่ 1 กรุงเทพฯ - สุพรรณบุรี - ศรีประจันต์ - สมุทร - ค่ายบางระจัน - สิงห์บุรี - อ่างทอง - พระนครศรีอยุธยา - กรุงเทพฯ ๖ เส้นทางที่ ๒ กรุงเทพฯ - ลพบุรี - ท่าช้าง - สิงห์บุรี - อ่างทอง - พระนครศรีอยุธยา - กรุงเทพฯ ๖

เส้นทางที่ ๓ กรุงเทพฯ - สระบุรี - ลพบุรี - สิงห์บุรี - พระนครศรีอยุธยา - กรุงเทพฯ ๖

เส้นทางที่ ๔ กรุงเทพฯ - บางปะอิน - ปราสาทนครหลวง - โพธิ์ทอง - สิงห์บุรี - ลพบุรี - สระบุรี - กรุงเทพฯ ๖

เส้นทางที่ ๕ กรุงเทพฯ - พระนครศรีอยุธยา - สิงห์บุรี - ลพบุรี - สระบุรี - กรุงเทพฯ ๖

สินค้าพื้นเมือง ในดินแดนเกษตรกรรมที่สมบูรณ์ี่ตามชนบทเมืองสิงห์บุรีนั้น ไม่เพียงแต่มีมือในการจัดทำอาหารการกินในโบราณสถานของทหารแล้ว ยังมีมือในการจักสานและผลิต และทำเครื่องประดับบุบอีกด้วย สินค้าของฝากที่เป็นอาหารการกินได้แก่

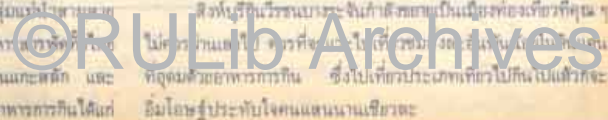
ภูมิสถานของวัดพระนอนจักรสีห์

วัดพระนอนจักรสีห์นี้ ตามพระราชนิพนธ์เรื่องระบะทางเสด็จประพาสสมเด็จอยุธยา ปี พ.ศ. 2421 ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า "ที่วัดนั้นห่างจากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นกิโลเมตรต้องพุดต้นและไม้ตะพดขึ้น ที่เขตวัดนั้นมีกำแพงแก้วขึ้นหนึ่ง หนาโบสถ์มีการปฏิสังขรณ์โบสถ์เก่าหลังย่อม ๆ อยู่ท้ายวิหารพระนอน รอบวิหารพระนอนนี้มีกำแพงแก้วเล็ก ๆ ขึ้นหนึ่ง ตัวพระวิหารนั้นไม่มีหลังคา หลังคาและเสาพังทลายลง ยังเหลืออยู่บ้างที่องค์พระเห็นจะถูกเครื่องบันดกับที่พระซ่งฟ้าหล่น ตัวพระวิหารนั้นวัดไชยราชคโศกเจดีย์ ๑ เส้น 7 วา โดยวัดวัดคโศกเจดีย์ 11 วา เสาข้างในเป็น ๘ เสาเหลี่ยม หลังนอกเข้านางหนึ่ง มีหน้าตำรองหนึ่ง แต่ซี่หน้าตำรองใหญ่ไม่เหมือนของโบราณทีเดียว ได้ความตามพระราชพงศาวดารว่า พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศทรงปฏิสังขรณ์และฉลอง คู่มืออย่างหนึ่งก็ถูกปลุกต้องกิน อาการที่พระพุทธรูปไฮยานี่ประพาศนั้นดูเป็นแบบไม่เหมือนอย่างกรุงเก่าหรือกรุงเก่า ๆ พระกรทอออกไปมาก พระเนตรพ่นไม่สู้หนักคัก ๆ เป็นประพาศแบบ แต่พระบาทซ้อนกันตรงเหมือนอย่างพระนอนทั้งปวง" นี้แสดงให้เห็นว่าพระวิหารและพระพุทธรูปไฮยานี่ประพาศที่วัดไชยราชคโศกเจดีย์พระวิหารนั้นไม่มีหลังคา หลังคาและเสาพังทลายลง พระซ่งฟ้าก็พังทลายเช่นกัน เนื่องจากถูกเครื่องบันดกับกับ ด้วยเหตุเช่นนี้จึงได้ทรงจัดให้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์เป็นการใหญ่ตั้งแต่วันแล้ว แล้วพระองค์ก็ได้เสด็จไปอีกครั้งหนึ่งคราวเสด็จประพาสสมเด็จอยุธยา เมื่อปี ๒๕ (พ.ศ. 2444) ว่า "วันที่ 3 เวลา 2 โมงเช้าออกจากท่าถนน เวลาบ่าย ๕ โมงถึงวัดพระนอนจักรสีห์ ทรงเรือเล็กไปคนท่าคลอง หรือถ้าว่าซึ่งตั้งตั้งอยู่แต่กับบ้านจนคนสำน้ำแล้วจึงไปคนสำน้ำวัดพระนอนจักรสีห์ อันตั้งแต่ได้ปฏิสังขรณ์องค์พระและวิหารสำเร็จยังไม่ได้เคยมาเห็น กำแพงและผนังกำแพงใหม่หมด องค์พระที่สร้างปางเสด็จออกก็สวยงามเรียบร้อย การที่บึงข้างวัดไม่สะอาดหมดจดมีเสียอยู่ที่กระเบื้องมุงหลังคา ซึ่งเป็นกระเบื้องอย่างใหม่สูงน หักง่ายและผ่นบ้าง"

อนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า นามวัดพระนอนจักรสีห์นี้เดิมคงจะเรียกวัดพระนอนเจดีย์ แล้วต่อมาเรียกเป็นวัดพระนอนจักรสีห์ เพราะความเอาชื่อจักรสีห์ หรือคำบงจักรสีห์รวมเข้าไปด้วย เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าตั้งอยู่ที่ไหน เพราะพระนอนมีหลายแห่ง เช่นพระนอนวัดป่าโมก พระนอนวัดพุทธนิกรที่ประมุด ชื่อนี้ปรากฏตามที่พระยาโบราณราชธานินทร์ (พร เดชะคุปต์) ขณะเป็นอุปราชมณฑลกรุงเก่า ต้นรัชสมัยไว้ ในหนังสือระบะทางเสด็จประพาสลำแม่น้ำน้อย และลำแม่น้ำใหญ่ มณฑลกรุงเก่า และมณฑลนครสวรรค์ ที่เรียบเรียงโดยคุณเจ้าพระยาบวรราชนายกกรมการโยธาธิการ รัชกาลที่ 6 เมื่อคราวเสด็จประพาสสองมณฑลนั้น เริ่มเสด็จพระราชดำเนินทางชลมารคจากท่าหวาดบุรี ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2459 มีคอนหนึ่งเกี่ยวกับวัดนี้กล่าวไว้ว่า "ได้วัดพระนอนคงไปราว 30 เส้น มีวัดอีกวัดหนึ่งชื่อวัดจักรสีห์ ชื่อนี้เองจึงเป็นเหตุให้เอื้อชื่อวัดทั้งสองไปรวมเรียกว่าวัดพระนอนจักรสีห์"

องค์พระพุทธรูปไฮยานี่ในวิหาร วัดพระนอนจักรสีห์ พระเศียรหันไปทางทิศตะวันออก หันพระพักตร์ไปทางทิศเหนือ มีความยาวตามที่ได้ตรวจสอบวัดแน่นอนแล้ว มีความยาว 1 เส้น 3 วา 2 ศอก 1 คืบ และ 7 นิ้ว พระพุทธรูปไฮยานี่องค์นี้มีพระศิษฐานอยู่ในพระวิหารซึ่งกว้าง 11 วา 1 ศอก 4 นิ้ว ยาว 26 วา 3 ศอก 3 นิ้ว เสาสี่เหลี่ยมจัตุรัส ด้านละ 2 เมตร มีอยู่ 2 ซี่ง รวม ๘ ต้น นอกจากนี้ มีพระนั่งศิลาองค์อีกองค์หนึ่ง หนาดีกรวดคอกคืบ คางงิ้ว ปรากฏเป็นกลีบแปดกและเก่าเรียกว่า พระกาท ชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์กับพระนอนวัดสมานีเพชรหน้าวัดกัณฑ์ยาว 1 ศอก เก่าเหมือนกัน พระลักษณะนี้ว่างามเรียกว่า พระแก้ว

ผลิตภัณธ์อาหารแห้งจากพญู เนื้อ ปลา เช่น กุนเชียง หมูทอด เนื้อหมู ปลาแห้ง ปลากระป๋อง เป็นต้น ขนมหวานต่าง ๆ ก็ยังมี ขนมเปี๊ยะ ซาลาเปา ขนมกง ฯลฯ

เมืองสิงห์ เมืองวานและวันนี้

(ตัดตอนจากอนุสาร อสท. ฉบับที่ 1 ปีที่ ๑1 ประจำเดือน สิงหาคม 2533)

रणเป็นคู่คนดินปรากฏอยู่ที่ตำบลบ้านแปง อำเภอพรหมบุรี ส่วนหนึ่งของคูเมืองนอกระยะเขตได้ตัดผ่าคูค่ายพม่ามีลักษณะเป็นคันดินยาวเป็นรูปปีกกา สูง 4.50 เมตร ฐานกว้างประมาณ 5 เมตร ยาวประมาณ 300 เมตร เวลากลางคืนเหนือในเวลากลางวันจะสังเกตเห็นแนวคูค่ายพม่าได้ชัดเจน เพราะมีต้นไม้ขึ้นเป็นดงไปตามแนวคันดิน

มีผู้ให้ข้อสังเกตว่า แม้ว้່าเมืองอินทร์บุรี เมืองพรหมบุรี เมืองสิงห์บุรี จะเป็นเมืองเล็ก ๆ แต่เป็นเส้นทางเดินทัพของกองทัพเรือไทยสมัยอยุธยา ใช้สำหรับยกขึ้นไปด้านทวนพม่าที่มาจากทางเหนือ สังเกตเห็นได้จากเมื่อปี พ.ศ. 2128 สมเด็จพระมหาธรรมราชาทรงยกทัพหนุนเข้ามาตั้งที่ปากน้ำบางพุทรา เพื่อจะสนับสนุนกองทัพของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่รบกับพระเจ้าเชียงใหม่ที่ป่าสะเทก ซึ่งเป็นการรบกับตัวข้าพม่าหรือเรียก นั้บเป็นกรรบด้วยช้างครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในสมัยอยุธยา

ส่วนอีกครั้งหนึ่งเกิดการรบพุ่งที่ป่าบางระจัน เขตเมืองสิงห์บุรี ใน พ.ศ. 2308 ก่อนจะเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งสุดท้าย (ดังมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ในฉบับนี้แล้ว)

สมัยกรุงธนบุรี เมืองอินทร์ เมืองพรหม เมืองสิงห์ ขึ้นกับธนบุรี ในประชุมพงศาวดารฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) กล่าวถึงสำเนาท้องตรา พ.ศ. 2316 เกณฑ์ผู้รักษาเมืองสิงห์ เมืองพรหม เมืองอินทร์ ยกทัพไปสกัดศึกล้านระวันออก และคุมพรรคพวกสมทบมาตั้งกองใหญ่ตูลุเลนพระนครเมืองธนบุรี

ถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดให้เมืองอินทร์บุรี เมืองสิงห์บุรี เมืองพรหมบุรี อยู่ในฝ่ายปกครองของมณฑลยก

พ.ศ. 2438 เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้พักทัพพร้อมเป็นลักษณะทศบาล เมืองสิงห์บุรี เมืองอินทร์บุรี เมืองพรหมบุรี เข้าอยู่ในเขตมณฑลยก (ในรัชกาลที่ ๕ ได้เปลี่ยนชื่อเป็นมณฑลอยุธยา และต่อมาภายหลังได้ถูกยกเลิกไปเมื่อมีการให้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476)

ในปี พ.ศ. 2439 ยุบเมืองอินทร์เป็นอำเภออินทร์บุรี เมืองพรหมเป็นอำเภอพรหมบุรี เมืองสิงห์เป็นอำเภอสิงห์ (ปัจจุบันเรียกอำเภอสิงห์ท้าว อำเภอบางระจัน) แล้วตั้งเมืองขึ้นใหม่ที่ตำบลบ้านบางพุทราเป็นเมืองสิงห์บุรี

พ.ศ. 2444 เปลี่ยนชื่ออำเภอสิงห์บุรี เป็นอำเภอบางพุทรา เหตุที่ใช้ชื่อนี้เพราะตั้งอยู่ตรงปากน้ำบางพุทรา (แม่น้ำลพบุรีปัจจุบัน) ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 อำเภอบางพุทรา เปลี่ยนกลับไปใช้ชื่ออำเภอเมืองสิงห์บุรี มาจนถึงปัจจุบันนี้

จังหวัดสิงห์บุรีนั้น เคยได้รับเลือกตั้ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อ พ.ศ. 2449 ดังพระราชพิธีบรมราชาภิเษกครั้งที่สอง ได้ทรงแต่งตั้งตั้งจังหวัด โดยเสด็จทางเรือจากอ่างทอง มาอำเภอพรหมบุรีและสิงห์บุรี

"วันที่ ๘ เวลา ๒ โมงออกเรือจากไทย ๔ โมงถึงวัดชลอณพรหมเพทราวของทางเพิมล (ฮัน) ขึ้นด้วยรูป มีพี่น้องท่านพินมมารับมากันโห่ร้องต้อนรับกันใหญ่โถมกันตัก แต่เนื่องไปวังหน้าเพราะหลบต้นมะม่วง อยู่ไม่ถึงครึ่งชั่วโมงออกจากวัดชลอณขึ้นศาลาหินมหาธาตุคู่ครึกครื้นกว่าแต่ก่อนศาลาหินนี้ได้เพราะเป็นท่าเรือเรือมาแต่เมืองพบุรี ทางเดี๋ยวนั้นไปถึงวัดโกลนด้วยไม่ช้า มีกษัตริย์ ปลาสดมาขายจากลพบุรี แล้วเดินตั้งแต่ศาลาเมืองถึงว่าการอำเภอ หยุดทำกับข้าวกินที่ตึกหน้าหอพิชโรคาธยยังไม่ทันถึง ๒ ชั่วโมงลงเรือมาขึ้นมาเข้าปากน้ำบางพุทราซึ่งเดี๋ยวนั้นเรือล่มคันได้แล้ว และที่ไว้พริกแล้วกลับขึ้นมาจอดที่เมืองสิงห์ใหม่ขึ้นแต่กับข้าวจึงวิ่งสุดศาลาที่ศาลาคู่ครึกครื้นดี แต่สู้ยอกของไม่ได้ ที่ว่าการต่าง ๆ ทำขึ้นใหม่บ้าง แต่เป็นไม้เล็ก ๆ แล้วจนผู้ว่าราชการยังเป็นจวนพินกรมเดิมที่ทำใหม่ยังไม่เสร็จ ขณะเดินเส้าหอบไม่พิน ถ้ามีพี่น้องที่เป็นโกลน..."

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับแรมที่เมืองสิงห์บุรีคืนหนึ่ง วันรุ่งขึ้นจึงเสด็จพระราชดำเนินต่อไปยังเมือง

ระหว่างทางได้เสด็จประพาสอำเภออินทร์บุรีดังพระราชพิธีแหงแล้ว

"วันที่ ๘ เวลา ๒ โมงออกเรือ ข้าเสด็จจะให้พักกลางวันวัดเวฬุวันวัดอารามแต่เช้าถึงได้เสด็จขึ้นมัจฉาหนึ่งว่าการอำเภอเมืองอินทร์ และจอดที่นั่นฝ่ายรูป ให้พระยาโบราณมาตรวจดูหน้าวัดปลาสกกว่าจอดได้ เดือนเรือมาจอดวัดปลาสก 5 ชั่วโมงเศษ รัตนเป็นที่พระครูอินทมน้อย ชื่อใหม่เรียกวัดสนามไชย แต่เป็นวัดโบราณมากต้นไม้ใหญ่แต่มีน้อย เอวโบสถ์เข้าไปในหมู่ไม้สักพวงน้ำมากเต็มเข้าใจว่าหลังข้างในที่สุดซึ่งเป็นผนังคักจะเป็นโบสถ์ แต่ไม่ใช่กลายเป็นวิหารไป พระอุโบสถนั้นเสาไม้รูปร่างเหมือนการเปรี้ยวตั้งต่อออกมาข้างหน้า มีหน้าพระโบสถ์ทรงงามอยู่หน้าหนึ่ง มีหน้าพระองค์เป็นปูนต่อขึ้นไป ข้ามได้ความว่าไปยามาแต่ครึกครื้นมาก ให้บอกให้พระยาโบราณมาที่พระเศียร ทำกับข้าวใหญ่ขึ้นไม้กลองข้างกุฏิ พระครูอินทมน้อยเป็นหมอย แต่เป็นหมอยมากกว่าหมอยเอกปา ชาวบ้านนับถือ...."

สิงห์บุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับพระราชทาน พระแสงขรรค์ตราประจำจังหวัดจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งยังเก็บรักษาอยู่จนปัจจุบันนี้

อีก 10 ปีต่อมาใน พ.ศ. 2459 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยทางชลมารค ประพาสมณฑลกรุงเก่า และมณฑลนครสวรรค์ พระยาโบราณราชธานินทร์ (พร เศษะบุตร์) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับดินแดนที่เกี่ยวกับระหว่งทางและเมืองที่จะเสด็จประพาส การบังคับหมู่ผู้ให้ทรงทราบล่วงหน้าอย่างละเอียด เฉพาะจังหวัดสิงห์บุรีนั้น กำหนดเสด็จประพาสอำเภอพรหมบุรี อำเภอสิงห์ (อำเภอบางระจัน) อำเภออินทร์บุรี และอำเภอเมือง ตั้งมีรายละเอียดในการเสด็จประพาสครั้งนี้ว่า

"วันที่ 19 กันยายน เวลา ๕ โมงเสด็จแต่สี่ปลพลาบ้านเกาะขึ้นไปตามแม่น้ำน้อย ประทับเรือวัดจำปาทองที่อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ระหว่งทาง ๒ ชั่วโมง ๑๖ นาที ประทับเสวยแล้วเสด็จแต่วัดจำปาทอง ขึ้นไปประทับแรมพลพลาหน้าว่าการอำเภอสิงห์ จังหวัดสิงห์บุรี ระหว่งทาง ๒ ชั่วโมง"

พระยาโบราณราชธานินทร์เรียบเรียงประวัติอำเภอพรหมบุรีไว้ว่า

"อำเภอพรหมบุรี ตั้งว่าการอำเภออยู่ที่สำมน้ำใหญ่ เขตทิศตะวันออก จุดเขตอำเภอโพธิ์ จังหวัดลพบุรี ตะวันตกข้ามแม่น้ำน้อยไปจดอำเภอโพธิ์ทองและอำเภอสิงห์ ที่ตั้งเป็นนาตอนศึก 2 ส่วนเป็นที่สูงและที่ต่ำสลับกัน

ตามกฎเกณฑ์กรมว่าในเมื่อหลานหลวง ข้าพระพุทธเจ้าได้ตรวจดูที่ ๒ แห่งสำมน้ำใหญ่และสำมน้ำน้อย ก็มีได้พบโบราณสถาน ซึ่งพอจะเห็นว่าเป็นที่ตั้งเมืองอยู่ที่ใด มีเนินดินอยู่ทางฝั่งตะวันออกได้ว่าการอำเภอลงมาแห่ง 1 เป็นรูป 4 เหลี่ยม ข้าพระพุทธเจ้าสันนิษฐานว่าคงจะเป็นค่ายโยชที่ตั้งรับพม่าในแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เห็นด้วยเกล้า ๆ ว่าไม่ใช่เมือง เพราะธรรมดาเมืองจะต้องมีวัดอยู่ด้วย"

พระยาโบราณราชธานินทร์ได้เรียบเรียงประวัติอำเภอสิงห์ไว้ว่า "ท้องที่อำเภอสิงห์ฝั่งตะวันออก มีเนื้อที่น้อย เป็นที่นาบ้างยังเป็นป่าอยู่บ้าง แต่ตอนตะวันตกยังเป็นป่าอยู่มาก นับว่าเป็นอำเภอกันดาร เมื่อครั้งยังเป็นเมืองผู้ว่าราชการเมืองเคตตั้งศาลากลางอยู่ที่ตอนใต้ว่าการอำเภอออกไป มาจนถึงรัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้พระพิศาลสงคราม (สอน) เป็นผู้ว่าราชการเมืองสิงห์บุรีพระพิศาลสงคราม ผู้ว่าราชการเมืองสิงห์บุรีไม่มาตั้งศาลากลางอยู่ที่ในสำมน้ำน้อย ขออนุญาตตั้งศาลากลางอยู่ที่บ้านริมฝั่งตะวันตกสำมน้ำใหญ่ เห็นปากคลองบางคันโพธิ์ ซึ่งเป็นท้องที่อำเภอพรหมบุรีอยู่มาจนถึงปัจจุบันจึงตั้งเป็นอำเภอ"

จาก อำเภอสิงห์ (อำเภอบางระจัน) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นไปประทับแรมพลพลาวัดมหาธาตุ เมื่อแรกครั้งนั้น ชื่อเมืองลพบุรี แล้วพระองค์ได้ประทับแรมที่เมืองสิงห์บุรี

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2521 อธิบายเกี่ยวกับจังหวัดสิงห์บุรีไว้ว่า เป็นจังหวัดภาคกลางตั้งศาลากลางจังหวัดที่ ต.บางพุทรา อ.เมืองสิงห์บุรี และว่า

"สิงห์บุรีเดิมเป็นเมือง ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ทางสำมน้ำจักรสิทธิ์ที่ ต.จักรสิทธิ์ อ.เมือง สิงห์บุรี บริเวณใกล้วัดหน้าพระธาตุ เพราะยังมีบ้านเก่าเรียกบ้านหน้าพระลานปรากฏอยู่ ต่อมาย้ายเมืองไปตั้งทางแควแม่น้ำน้อย ที่ ต.โพธิ์ไธย อ.บางระจัน ได้วัดสิงห์ลงมา ครั้นเมื่อเสียกรุงเก่าแล้วใน พ.ศ. 2310 เห็นกันว่าแม่น้ำน้อยเป็นทางคมนาคมสำคัญขึ้นจึงย้ายเมืองสิงห์มาตั้งทางแม่น้ำเจ้าพระยา ริมปากคลองนกกระทุงฝั่งใต้ ซึ่งบัดนี้เรียกว่าปากบางคันโพ ต.บางมะนิ อ.เมืองสิงห์บุรี การย้ายครั้งนั้นน่าจะย้ายสมัยเดียวกับตั้งเมืองอ่างทองในรัชสมัยกรุงธนบุรี ภายหลังจึงย้ายไปตั้งที่ ต.บางพุทรา อ.เมืองสิงห์บุรี"

สิงห์บุรีเป็นเมืองใหญ่และเก่า

สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมราชาทรงสถาปนาเมืองสิงห์โดยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาวิเศษราชวดีดิวังไว้ว่า "สำมน้ำเดิม" ว่า

"เมืองสิงห์บุรีเป็นเมืองใหญ่และเก่ามากมีป้อมปราการ รั้ววัดมหาธาตุ และของสำคัญคือ พระนอนจักรสิทธิ์ ใหญ่กว่าพระนอนองค์อื่น ๆ ในเมืองไทย ทำเป็นแบบพระนอนอินเดียเหมือนเช่นที่อำเภอเมืองลพบุรี คือ พระกรขวาคอขึ้นไปทางด้านหน้าไม่ทางพระคางที่ขึ้นไว้พระเศียรเหมือนพระนอนไทย เมืองสิงห์บุรีเรียกชื่อต่าง ๆ ดังนี้ เมืองสิงห์ราชธานี เมืองสิงห์ราชธานีเมืองตั้งอยู่ริมเจ้าจักรสิทธิ์ อันเป็นแม่น้ำใหญ่ที่แม่น้ำเจ้าพระยา 200 เส้น เพราะแม่น้ำจักรสิทธิ์คันเขิน เมืองสิงห์จึงกลายเป็นเมืองอยู่ลำน้ำ"

จังหวัดสิงห์บุรี ปัจจุบันตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ 142 กิโลเมตร ตัวเมืองตั้งอยู่ปากคลองระคนองแม่น้ำเจ้าพระยาหันหน้าออกแม่น้ำ ศาลากลางและศาลจังหวัดเป็นอาคารสมัยรัชกาลที่ 5 ตั้งเรียงกันอยู่ตามถนนกับถนนหน้าเมืองซึ่งเลียบริมแม่น้ำเจ้าพระยา (ใกล้ว่าการพรหมหนนครินทร์) ถ้าวันรถแลศาลากลางไปทางหน้าโรงเรียนเทคโนโลยีจะแลเห็นปากคลองลพบุรีอยู่ตรงกันข้าม มีสะพานโค้งทอดข้ามอยู่ตรงปากแม่น้ำที่แยกจากออกจากแม่น้ำเจ้าพระยาตรงที่เรียกว่าตำบลบางพุทรา อำเภอเมือง ไหลผ่านไปยังจังหวัดลพบุรี

ชาวสิงห์บุรีตั้งชื่อถนนหนทางในเมืองเป็นชื่อวีรชนชาวบางระจันที่ขึ้น เป็นคันว่า ถนนนายแท่น นายดอก นายอิน นายเมือง นายสวรรค์ พันเรือง นายทองแดงใหญ่ นายโชติ นายทองพูน นายจันทร์พนาเศวต และนายทองแก้ว ทำให้ผู้มาเยือนรู้สึกประหลาดใจเหมือนกับไปเมืองสุพรรณแล้วเห็นชื่อถนนเป็นตัวละครในวรรณคดี เช่นบ้านขุนแผน หรือไปเมืองนครสวรรค์ ชื่อถนนเกี่ยวข้องกับสวรรค์และเทวดาไปหมด ชูแล้วไม่หมดก็ดี

จังหวัดสิงห์บุรีปัจจุบันแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจัน อำเภอพรหมบุรี อำเภอค่ายบางระจัน และอำเภอท่าวุ้ง

จากหลักฐานประวัติศาสตร์พบว่า เมืองอินทร์ เมืองพรหมบุรี เมืองสิงห์บุรีมีอยู่แล้วในสมัยเริ่มสร้างกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมื่อพญาลิขิตกษัตริย์แห่งราชวงศ์สุโขทัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้โปรดให้ยกเมืองอินทร์ เมืองพรหมบุรี เป็นเมืองหลานหลวง ครั้นพญาลิขิตกษัตริย์แห่งราชวงศ์สุโขทัยสวรรคตแล้ว เมืองพรหมเมืองสิงห์บุรีและเมืองอินทร์ เป็นเมืองศรี

สุตามหลักฐานประวัติศาสตร์แล้ว นับแต่สมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ เมืองอินทร์ เมืองพรหม เมืองสิงห์ ปล่อยให้ราชการรักษาของศัตรูมักจะถูกเข้ามาทำสงครามกับไทยเสมอ ศัตรูสำคัญของไทยได้แก่พม่า เมื่อพม่าเริ่มมีเหตุการณ์รบพุ่งกับพม่าเพียง 2 ครั้งเท่านั้น และเป็นกรรบที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับราชการจะเข้ารอบครองเมืองแต่อย่างใด เป็นกรรบที่เกิดขึ้นในอาณาเขตพื้นที่ครอบครองของเมืองเท่านั้น กล่าวคือในปี พ.ศ. 2127 พม่าประมาณ 15,000 คน มาตั้งค่ายที่ปากน้ำบางพุทรา แถงเมืองพรหม สมเด็จพระนเรศวรมหาราชโปรดให้พระยาขมมูนเป็นนายทัพยกขึ้นไปตีค่ายศอกกลับไปที่เมืองอินทร์/ปัจจุบันบริเวณที่พม่ามาตั้งค่ายอยู่ที่เมืองพรหมนั้น ยังมีร่อง

วีรกรรมของชาวค่ายบางระจัน

หนังสือที่กล่าวถึงประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยาและการรบ ณ ค่ายบางระจันที่ค้นพบมีอยู่หลายฉบับ คือ

หนังสือพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา หนังสือพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับพระพนรัตน์ วัดพระเชตุพน พระราชพงศาวดารฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับบริพัตรวิเชียร

เรื่องไทยรบพม่า พระนิพนธ์สมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี

คำให้การของชาวกรุงเก่า
คำให้การของขุนหลวงหาวัด
จดหมายเหตุโคร และ
จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวี เป็นต้น
หนังสือเหล่านี้บางฉบับกล่าวถึงการรบที่ค่ายบางระจันอย่างพิสดาร แต่บางฉบับกล่าวอย่างสังเขป และบางฉบับปรากฏแต่ชื่อเท่านั้น พอลงระบวมืดเหตุการณ์อันเป็นผลให้เกิดวีรกรรม ณ บ้างบางระจันในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้ดังนี้

สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3 (พระเจ้าบรมโกศ) เสด็จสวรรคตเมื่อ พ.ศ. 2301 ทรงมอบราชสมบัติให้สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4 (กรมขุนพรตนิศ) ครองราชสมบัติเป็นเวลา 10 วัน แล้วถวายราชสมบัติแก่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนอนุรักษมนตรี พระเชษฐาธิราช ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ 3 หรือที่เรียกกันว่า สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ หรือสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ สมเด็จพระเจ้าเอกทัศได้ทรงพระปรีชาสามารถในการปกครองพระอุปนิสัยส่วนพระองค์ไม่เข้มแข็งเด็ดขาด จึงทำให้เกิดความระส่ำระสายในหมู่เจ้านายและข้าราชการที่ป่วน ค้างแอกขัดข้อง หรือไม่ก็แบ่งเป็นพวกเป็นเหล่า ไม่เต็มใจปฏิบัติราชการ

ใน พ.ศ. 2302 พระเจ้าอลองพญาเมืองตอง และมังฆราวาสบุตรยกกองทัพมาตีเมืองทวาย มะริดและตะนาวศรีซึ่งเป็นของไทย สมเด็จพระเจ้าเอกทัศโปรดให้กองทัพไทยยกออกไปป้องกันถึง 3 ทิว แต่ทัพฝ่ายพม่าชนะครั้งขึ้น ฝ่ายพม่าเมื่อเห็นไทยแตกพ่ายก็ได้โยกถ่วงเข้าเขตไทยจนกระทั่งมาถึงทัพหลวงอยู่ที่เมืองสุพรรณบุรี ครั้งนั้นข้าราชการและราษฎรพากันไปกราบบูชาวิญญูเจ้าฟ้ากรมขุนพรตนิศที่ทรงสนทนากับสมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ เจ้าฟ้ากรมขุนพรตนิศทรงถามนามขมาจัดการรักษาพระนครให้แข็งแรงกว่าเดิม ทรงส่งกองทัพออกไปตั้งรับที่ศึก จึงทรงเนมิศตาม กองทัพไทยก็แตกพ่ายทุกทัพ ด้วยข้าราชการมิได้ตั้งใจปฏิบัติราชการสงครามอย่างแท้จริง พม่าสามารถยกเข้ามาถึงฐานกรุงศรีอยุธยา ใช้ปืนใหญ่ระดมยิงพระราชวังเมื่อพระเจ้ายอดฟ้าถูกกระสุนแตกต้องพระองค์ มีระชากรกองทัพพม่าจึงยกกลับไป

ต่อมาใน พ.ศ. 2307 พระเจ้ามังฆราวาสกรีทัพขึ้นครองราชย์ต่อจากมังฆราวาสพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ใน พ.ศ. 2306 ศึกจะตีกรุงศรีอยุธยาอีก แต่ได้ข่าวว่าเมืองทวายของจีนไปลดให้จัดทัพเป็น 2 ทิว ทัพแรกมีมังฆราวาสเป็นแม่ทัพใหญ่ถือพล 15,000 ยกมาทางใต้ ตีเมืองทวายแล้วเข้าตีกรุงศรีอยุธยา อีกทัพหนึ่งให้เนมิศกับทัพเป็นแม่ทัพใหญ่ถือพล 10,000 ยกมาทางเหนือเพื่อรวบรวมกับทัพของมังฆราวาสตีกระหนาบกรุงศรีอยุธยา ศึกพม่าครั้งนี้เนื่องเป็นคราวที่กบฏกรมขุนอินทนิลบ้านบางระจัน และกรุงศรีอยุธยาต้องสูญเสียดินแดนในที่สุดใน พ.ศ. 2310

กองทัพของมังฆราวาสตีเมืองทวายแล้ว จึงยกมาตีเมืองมะริด เมืองตะนาวศรีของไทยด้วย กรมการเมืองได้มีใบบอกเข้ามาถึงกรุงศรีอยุธยา กองทัพพม่าได้เมืองมะริดและตะนาวศรี แล้วยกส่งต่อลงไปทางเมืองกระ พม่าเข้ามาเมืองชุมพร ตีเมืองปะทิว เมืองกุย ตลอดจนถึงปรางค์ แดกทั้งสามเมือง มังฆราวาสตั้งทัพพม่าเข้ามาทางกาญจนบุรีในเดือน 7 ประทับที่พระพิเรนทรเทพ ที่ไปรอตั้งรับทัพพม่าอยู่ที่ ทัพไทยแตกพ่าย พม่ายกเข้ามาตั้งค่ายที่ตำบลบ้านลูกแก เข้าพิชิตค่ายที่มาจากเรืออยู่แถบนั้นล้มตายเป็นอันมาก จากนั้นได้เข้ามาตั้งค่าย ณ ดอกกระยอมและดงวิเศษของชาว ทัพพม่าต่อเรือรบเรือโตอยู่ ณ ที่นั้น แล้วจัดทัพแยกไปตีเมืองราชบุรี เพชรบุรี ฝ่ายกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเจ้าเอกทัศโปรดให้เกณฑ์กองทัพไปตั้งรับพม่าอีกหลายทัพ คือ ทัพหัวเมืองฝ่ายใต้ ตั้งค่ายที่ตำบลบางบัวพุทไธสงเมืองราชบุรี ทัพเรือตั้งที่ตำบลบางกุ้ง ทัพเมืองพิษณุโลกตั้งค่ายที่วัดภูเขากอง ทัพเมืองนครราชสีมาตั้งรับอยู่ที่วัดพระเจดีย์แดง พระยารัตนอินทรสุรินทร์ไปตั้งรักษาเมืองธนบุรี พระยานครชุมพิทไปรักษาเมืองนนทบุรี หัวเมืองอื่นนอกนั้นเกณฑ์เข้าบรรจบรักษาพระนคร โปรดให้เตรียมสรรพอาวุธพร้อมและกวาดต้อนพลเมืองตลอดจนเสบียงอาหารเข้าไปในพระนคร

ต่อมากรมการเมืองเหนือมีใบบอกลงมาว่าทางเหนือมีทัพพม้ายกทัพหนึ่ง เนมิศกับทัพเป็นแม่ทัพยกมาทางเชียงใหม่ และส่งทัพพม่าลงมาตั้งที่กำแพงเพชร ทัพเรือรบเรือสำเภาตลอดจนพระเครื่องเสบียงอาหาร ณ ที่นั้น สมเด็จพระเจ้าเอกทัศโปรดให้เจ้าพระยาพิษณุโลก ยกไปตั้งรับที่เมือง 11 เนมิศกับทัพออกจากเชียงใหม่ทางด่านสวรรคโลก ตีเมืองต่าง ๆ เรือมาจนถึงสุโขทัยตีเมืองสุโขทัยแล้วตั้งทัพอยู่ในเมือง เจ้าพระยาพิษณุโลกยกทัพไปช่วย แต่เกิดเหตุจลาจลที่เมืองพิษณุโลก เจ้าพระยาพิษณุโลกจึงยกทัพกลับไปจัดการบ้านเมือง เนมิศกับทัพกับทัพที่เมืองสุโขทัยจนถึงเดือนนี้ จึงยกไปสมทบกับทัพพม่าที่กำแพงเพชร

สงครามครั้งนี้ไทยเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ พม่ายึดได้เมืองต่าง ๆ หลายเมืองและได้เข้าตั้งทัพอยู่ตามหัวเมืองต่างๆ คือ ทัพมังฆราวาสตั้งค่ายใหญ่อยู่ที่ตำบลสุทศกัณฑ์กองทัพเรือมาตั้งที่ตำบลบางไทร เนมิศกับทัพตั้งเข้าตั้งค่ายใหญ่อยู่ ณ ตำบลวัดป่าชัย ปากน้ำพระประทับพระเจ้าอริวงจะส่งทัพหนุนเข้ามาอีก คือ สุรินทรจ้อย มณีจ้อย มหาจ้อย อากันยชัย ชื่อพลพันเศษยกมาทางตะมะเคะเดินทัพเข้ามาทางอุทธานมาถึงค่ายอยู่แขวงเมืองวิเศษชัยชาญ ในเดือนนี้ พ.ศ. 2308 พระยาเจ่ง ตะละเอ็ง ตะละเกดปุม พม่าพม่ามัญจากตะมะเคะสองพันเศษเข้ามาทางกาญจนบุรีมาถึงค่ายดอกกระยอมแล้วยกทัพเรือหนุนเข้ามาตั้งค่ายอยู่ ณ ขนอมหลวงวัดโปรดสัตว์ จะเห็นได้ว่าขณะนั้นกรุงศรีอยุธยาถูกพม่าตั้งค่ายล้อมไว้โดยรอบ ถ้าแม่ทัพพม่าของของไทยทำการศึกกับไทยเต็มกำลังตั้งแต่แรกแล้ว กองทัพพม่าก็จะไม่สามารถบุกเข้ามาถึงฐานพระนครได้

เนมิศกับทัพได้ให้ทหารกองทัพกองหนึ่งออกลาดตระเวนกวาดต้อนผู้คนและทรัพย์สินทางเมืองวิเศษชัยชาญ และเมื่อรู้ว่าผู้ใดมีลูกสาวก็จะเรียกเอาตัวด้วยทำให้ชาวไทยพากันโกรธแค้น คิดต่อสู้พม่า ในเดือน 3 ปีระก พ.ศ. 2308 พวกชาวเมืองวิเศษชัยชาญ เมืองสิงห์บุรี เมืองสรรคบุรี จึงพากันคิดขบถต่อพม่าตลอดจนของสุคนธ์ผู้ไว้ ในบรรดาชาวบ้านเหล่านี้มีหัวหน้าที่สำคัญคือ นายแท่น นายโสด นายอิน นายเมือง ชาวบ้านเสิบทอง นายดอกชาวบ้านกรับ และนายทองแก้ว บ้านโพธิ์ทะเล แขวงเมืองสิงห์ ชาวไทยคนหนึ่งพากันเผื่อส่งพม่าจะนำไปหาพวกตั้งของที่ต้องการ เมื่อพม่าเห็น

เขียนเอาชื่อที่คุมสมัครพรรคพวกเข้าหาพันพม่าตายประมาณ 20 เศษ แล้วพม่าพรรคพวกครอบครัวที่ส่งพันพม่าตั้งพระอาจารย์ธรรมโชติมีภักดีศรัทธาว่ามีคุณความดีดีเชี่ยวชาญทางวิทยาคมมาก ต่อมาเนมิศกับและผู้อื่นชื่ออื่น ๆ ราชการบ้านได้อีกประมาณ 400 คนเศษและพากันอยู่ที่บ้านบางระจัน หลังจากนั้นถึงค่ายขึ้นที่บ้านบางระจัน 2 ค่ายคือ ค่ายใหญ่และค่ายน้อย ทั้งนี้เพื่อป้องกันทหารพม่าที่จะยกติดตามมา พระอาจารย์ธรรมโชติได้ลงตะกั่วประเจียดคมคมแจกชาวค่ายสำหรับป้องกันตัวและเป็นกำลังใจ นอกจากนี้ยังมีคนไทยขึ้นหัวหน้าที่เข้ามาช่วยด้วยอีก 5 คน คือ ขุนสวรรค์ พันเรือง นายทองพัน นายพันนพวงศ์ และ นายทองแดงใหญ่ รวมหัวหน้าที่สำคัญของค่ายบางระจันครั้งนี้ 11 คน ท่านเหล่านี้รวมทั้งชาวบ้านอื่น ๆ ได้รับสู้กับทัพพม่าถึง 8 ครั้ง แม้จะเสียเปรียบด้านอาวุธและกำลังพล แต่ด้วยความรักชาติ ความสามัคคี ความกล้าหาญตลอดจนความเสียสละจึงทำให้ได้รับชัยชนะถึง 7 ครั้ง อันเป็นวีรกรรมยิ่งใหญ่ของชาวบ้านบางระจัน จนได้รับการจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ดังนี้

การรบครั้งที่ 1
ทหารพม่าที่เมืองวิเศษชัยชาญยกพลประมาณ 100 เศษ มาตามจับพันเรือง เมื่อถึงบ้านบางระจันก็หยุดอยู่ ณ ฝั่งแม่น้ำ (บางระจัน) นายแท่นจึงคนให้รักษาค่ายแล้วนำคนสองร้อยข้ามน้ำไปรบกับพม่า ทหารพม่าไม่ทันรู้ตัวยิงปืนได้เพียงนัดเดียว ชาวไทยซึ่งมีอาวุธสั้นถึงนั้นก็กล้าเข้าไปฟันแทงพม่าซึ่งขึ้นตะมุมนอน พลทหารพม่าล้มตายหมดเหลือแต่ตัวนายของกษัตริย์หนีไปได้ ไปแจ้งความให้นายทัพที่ค่ายแขวงเมืองวิเศษชัยชาญทราบ และส่งข่าวให้แม่ทัพใหญ่คือเนมิศกับทัพ ซึ่งตั้งค่ายใหญ่อยู่ ณ ปากน้ำพระประทับบรรจบด้วย

การรบครั้งที่ 2
เนมิศกับทัพตั้งค่ายตั้งไว้ทางขุนหล่น คุมพล 500 มาตีค่ายบางระจัน นายแท่นก็ยกพลออกมารบ ทัพพม่าแตกพ่ายล้มตายเป็นอันมาก แม่ทัพพม่าได้เกณฑ์ทหารเพิ่มเป็น 700 คน ไปยกที่ขุนหล่นพม่าพ่ายแพ้ค่ายบางระจัน ทัพพม่าก็ถูกตีแตกพ่ายอีกเป็นครั้งที่สอง

การรบครั้งที่ 3
เมื่อกองทัพพม่าต้องแตกพ่ายหลายครั้ง เนมิศกับทัพเห็นว่า จะประมาทกำลังของชาวบ้านบางระจันต่อไปอีกไม่ได้จึงเกณฑ์พลเพิ่มขึ้นอีกเป็น 900 คน ให้ตั้งบ้านเป็นคู่อ้อมทัพที่ชาวบ้านบางระจันมีชัยชนะพม่าอีกเช่นครั้งก่อน ๆ

การรบครั้งที่ 4
การที่พม่าเข้าไทยหลายครั้งเช่นนี้ ทำให้พม่าขาดฝีมือคนไทย จึงหยุดพักรบประมาณ 2-3 วัน แล้วเกณฑ์ทัพใหญ่ที่ออกมาตีค่ายบางระจัน มีกำลังพล 1,000 เศษ ทหารม้า 60 สุรินทรจ้อยของเป็นนายทัพ พม่ายกทัพมาตั้งที่ทุ่งบ้านหวายใหม่ (ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอสว่างหงษ์ จังหวัดอ่างทอง)

ฝ่ายบางระจันได้จัดเตรียมกันเป็นกระบวนทัพสู้พม่า คือ นายแท่นเป็นนายทัพคุมพล 200 นายทองแท่นเป็นปีกขวาคุมพล 200 พันเรืองเป็นปีกซ้ายคุมพล 200 ชาวไทยเหล่านี้มีปณิธานคิดล้าง ปินของพม่าและกระสุนดินดำของพม่า ซึ่งเก็บได้จากกรรบครั้งก่อน ๆ บ้าง นอกจากนี้ก็เป็นอาวุธตามแต่จะหาได้ ทัพไทยทั้งสามยกไปตั้งที่ ตลอดจนสี่สี่ต้น อยู่คนละฟากคลองกับพม่า ตำแหน่งค่ายตั้งตบได้กัน ฝ่ายไทยเข้าญญูมิประเทศกว่า ได้กินไม้และหญ้าตามคลองแล้วพากันเข้าญญูเข้าบ้านโพธิ์พม่าตั้งขึ้นชื่ออาวุธสั้น พม่าล้มตายเป็นอันมาก ตัวสุรินทรจ้อยของนายทัพพม่า ซึ่งมีที่ร่วมระงับไว้ให้ตีกลองรบอยู่กลางพล ถูกพลทหารไทยวิ่งเข้าไปหิมศษ ณ ที่นั้น ส่วนนายแท่นแม่ทัพไทยถูกปืนที่ตำบลเจ็ดเสมียนต้องพม่าออกมาจากที่รบ ทัพไทยกับพม่ารบกันตั้งแต่เช้าจนถึงค่ำ ฝ่ายพม่าอดใจไม่ไหว จึงออกทัพจากกันอยู่คนละฟากคลอง พวกชาวบ้านบางระจันในค่ายก็เอาอาหารออกมาเลี้ยงดูพวกทหาร

ขณะที่พม่าต้องหุงหาอาหารและมิจัดการศพแม่ทัพไม่ทันระวังตัว กองสองคนแม่ของโหมมาแจ้งข่าว พวกทหารไทยก็เอาทหารเสร็จแล้วก็ยกข้ามคลองเข้าโจมตีพม่าพร้อมกันทันที ทหารพม่าแตกไม่เป็นกระบวน ที่ถูกอาวุธล้มตายประมาณสามส่วน และเสียงเครื่องอาวุธถูกรบกันเป็นอันมากไทยได้ตีติดตามไปจนถึงค่ายจึงยกกลับมายังค่าย

ภักดีศรัทธาความเก่งกล้าของชาวบ้านบางระจันแพร่หลายออกไปยังชาวบ้านอื่น ๆ พยาห์ครอบครัวเข้ามาอาศัยอยู่ในค่ายบางระจันนั้นนักก็ได้อีก

ไปโพพระนอนจักรสีห์ ต่อจากหน้า 4

แก่กันเมืองหนึ่งเมือง ซึ่งทั้งคู่จึงเป็น เมืองที่มีขงตั้ง ที่น่าสนใจ อยุ่ไม่น้อยโดยเฉพาะ "วัด" ที่อยู่มีมากมายนับร้อยวัดทั้งเก่าและใหม่ ต่างยุคต่างสมัย

ตัวพระนอนทางเพียง 179 กิโลเมตรตามทางหลวงหมายเลข 1 คือ ถนนพหลโยธิน ที่เรียกกันว่าถนนสายเก่า หรือเพียง 140 กิโลเมตรตามทางหลวงหมายเลข 32 หรือถนนสายเอเชียที่เรียกกันว่า ถนนสายใหม่หรือทางด่วนทางสู่จังหวัดสิงห์บุรีได้โดยง่าย และโดยอาศัยตัวอำเภอเมืองสิงห์บุรีเป็นจุดศูนย์กลางการเดินทาง คุณก็อาจเดินทางท่องเที่ยวไปในความเป็นเมืองเก่าแก่บนพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางที่อิงกับร่องรอยอันน่าสนใจให้คนรุ่นใหม่ติดตามได้อย่างสะดวกสบาย เพราะอำเภอแต่ละอำเภอในจำนวนทั้งสิ้น 5 อำเภอของจังหวัดสิงห์บุรีนั้นต่างก็อยู่ไกลจากตัวอำเภอเมืองสิงห์บุรีไม่เกิน 30 กิโลเมตรเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นอำเภอบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน อำเภออินทร์บุรี อำเภอพรหมบุรี หรือ อำเภอท่าเสา

วัดในเขตอำเภอเมืองที่แยกไปโครมก็สามารถแวะเวียนไปเที่ยวชมได้ยังที่ที่สุดและเป็นที่ยึดกันที่ที่สุดก็เป็นลำดับแรกนั่นก็คือ วัดพระนอนจักรสีห์ ที่อยู่ห่างตัวอำเภอเมืองสิงห์บุรีไปเพียง 3 กิโลเมตร

วัดพระนอนจักรสีห์ แห่งนี้ตั้งอยู่ที่ ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมืองจังหวัดสิงห์บุรี ตามหลักฐานที่พอค้นคว้าได้สันนิษฐานว่าควรสร้างมาสมัยก่อนกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี แต่ถึงไม่มีหลักฐานยืนยันว่าสร้างมาแต่ครั้งใด สมัยใด และใครเป็นผู้สร้าง คงมีหลักฐานปรากฏแต่เพียงว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3 พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ได้เสด็จไปทรงเมตตาและประทับแรมอยู่ ณ วัดแห่งนี้หนึ่ง เมื่อราวปีจอ ฉก จุลศักราช 1116 (พ.ศ. 2297) และสันนิษฐานว่าในครั้งนั้นคงจะโปรดให้ปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปโดยท่าน แล้วเสด็จออกมาประทับพลับพลาที่วัดพระนอนประทับเสวยแล้วเสด็จกลับพลับพลาบรมโกศศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรีตามทางเดิม

พระยาโบราณราชธานินทร์หรือรัชชัง กอธกัณฑ์โพธิ์ ว่าเป็นคลองขุดใหม่ เพื่อให้แม่น้ำใหญ่ (เจ้าพระยา) ใช้น้ำท่าของคลองได้จังหวัด และเพื่อเป็นทางใช้เรือไปมาระหว่างแม่น้ำใหญ่กับแม่น้ำน้อยทางคลองบางคดที่ ตัวบ้านหน้าวัดพระนอน คือเป็นอ้อมลำแม่น้ำน้อยเดิม ภายหลังจะมีผู้ขุดคลองลัดขึ้นที่ป่าม่วง สายน้ำเดิมคงกัดเซาะออกไปเป็นแม่น้ำ บางช่วงอ้อมแม่น้ำเดิมข้างเหนือข้างใต้ดินแข็งขึ้น จึงกลายเป็นลำน้ำลำนี้ไป ที่ตอนกลางยังคงมีแม่น้ำข่อยได้ตลอดไป

พระยาโบราณราชธานินทร์เจ้าเมืองสิงห์บุรีหรือพระธาตุ ค.จักรสีห์ว่า

พระนอนจักรสีห์นี้หากจะเดินทางต่อไปก็คือ เส้นทางที่จะมุ่งไปยังเขตอำเภอบางระจัน ซึ่งอยู่ห่างไปอีกราว 16 กิโลเมตร ที่เป็นสถานที่ตั้งของ ค่ายบางระจัน อันเลื่องชื่อในประวัติศาสตร์ชาติไทย และภายในบริเวณค่ายบางระจันนั่นเอง ก็ยังเป็นที่ตั้งของวัดเก่าแก่ที่น่าสนใจอีกวัดหนึ่งของจังหวัดสิงห์บุรี นั่นคือ วัดโพธิ์แก้วหิน หรือวัดไม้แดง

วัดแห่งนี้หรือวัดนี้เป็นสถานที่ที่วีรชนชาวบ้านบางระจันได้ใช้เป็นที่พักในการต่อสู้กับพม่าที่อกมาตีกรุงศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2308 อย่างเข้มแข็งโดยมีพระอาจารย์ธรรมโชติ พระภิกษุผู้มีความอดทนสูง จากวัดเขานามราช แขวงเมืองเดิมบางนางบวชที่มาจำพรรษาอยู่ ณ วัดโพธิ์แก้วหินนี้เป็นที่มั่นทางจิตใจและเตือนสติผู้สู้กับชาวบ้านบางระจันมาตลอดระยะเวลา 5 เดือนเต็ม ๆ จนถึงวันที่ทัพบางระจันแตก เมื่อวันที่จันทร์เดือน 8 แรม ๒ ค่ำ ปีมะ พ.ศ. 2308

ปัจจุบัน ภายในบริเวณวัดได้จัดสร้างเป็นศาลเจ้าของของค่ายบางระจันโดยจัดไว้ให้โดยชนรุ่นหลังได้ตั้งอยู่ทางด้านขวามือด้านในก็ยังมีซากวิหารเก่าคร่ำครึกับพม่าของพระอาจารย์ธรรมโชติตั้งอยู่ให้เห็นโดยเหลือเพียงซากอิฐดินเผาเป็นรูปร่างของวิหารที่ก่อด้วยอิฐอย่างงดงามสีน้ำตาลดำไม่มีผู้ฟูฟ่องไปก่อนเวลาอันสมควรเท่านั้น และใกล้ ๆ กันก็จะเป็นที่ตั้งของวิหารจตุรมุข ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นของพระอาจารย์ธรรมโชติไว้เป็นที่เคารพสักการะอยู่เบื้องหน้าสระน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนมาขอเป็นบารมีขอสิ่งต่าง ๆ อันเป็นมงคลแก่ชีวิตอยู่เสมอ

เมืองสิงห์เมื่อวาน ๆ ต่อจากหน้า 8

พลับพลาใต้วัดพระบรมราชูจึงหรือวัดเขานาท ประทับแรม ณ ที่นั้น ๒ คืน จึงต้องลงมาประทับที่บริเวณวังม่วง ซึ่งสถานที่ที่กักอำเภอบินทร์บุรีข้ามประทับเสวยแล้วเสด็จแล้วจึงมาประทับแรมพลับพลาหน้าศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรี พระยาโบราณราชธานินทร์เจ้าเมืองสิงห์บุรีประเทศเจ้าเมืองอินทร์บุรีไว้

ท้องที่อำเภออินทร์บุรี พื้นที่ตะวันออกเป็นนาตอน ทางตะวันตกเป็นแก่ง ด้งปีโค่นมากแต่ต้นฤดูฝนปีนี้ ชาวทางฝั่งตะวันตกก็ไม่สู้บริบูรณ์ และการพาเลียงซึ่งพอรอราษฎรนอกจากท่านยังมีกรทำไร่ไถ้อะและไร่ต่างมากกว่าอำเภออื่น

อนึ่ง ตามกฎมณเฑียรบาลที่ว่า เมืองนี้เป็นเมืองหลานหลวงนั้น ตามที่ข้าพระครูเจ้าได้ตรวจตราแล้ว ก็ได้ความอย่างเดียวกับเมืองพรหมบุรี ซึ่งไม่มีเห็นเงื่อนที่จะจับได้ว่า ว่าจะเจ้าผู้ครองเมืองตั้งอยู่ที่ใด แต่เมื่อมาคำนึงถึงว่าเป็นแต่เมืองหลานหลวงแล้ว ข้าพระครูเจ้าก็ลงมือเห็นเชื่อว่าคงเป็นเครื่องไม้ ซึ่งจะหาเงื่อนอันใดไม่ได้

พระยาโบราณราชธานินทร์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอเมืองท่านเองเกี่ยวกับที่ผู้เขียนได้เล่ามาแล้วข้างต้น ณ อำเภอนี้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประทับเรือพระที่นั่งองค์ที่สองไปเทียบที่ปากคลองบางคดโพธิ์ เปลี่ยนประทับเรือพระที่นั่งพายเข้าในคลองบางคดโพธิ์ไปออกอ้อมแม่น้ำเจ้าเสด็จประทับวัดพระธาตุเหนือวัดพระนอนแล้วเสด็จประทับวัดพระนอน ทรงเมตตาการพระพุทธรูปโดยท่าน แล้วเสด็จออกมาประทับพลับพลาที่วัดพระนอนประทับเสวยแล้วเสด็จกลับพลับพลาบรมโกศศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรีตามทางเดิม

พระยาโบราณราชธานินทร์เจ้าเมืองสิงห์บุรีหรือพระธาตุ ค.จักรสีห์ว่า

พระยาโบราณราชธานินทร์เจ้าเมืองสิงห์บุรีหรือพระธาตุ ค.จักรสีห์ว่า

พระนอนจักรสีห์นี้หากจะเดินทางต่อไปก็คือ เส้นทางที่จะมุ่งไปยังเขตอำเภอบางระจัน ซึ่งอยู่ห่างไปอีกราว 16 กิโลเมตร ที่เป็นสถานที่ตั้งของ ค่ายบางระจัน อันเลื่องชื่อในประวัติศาสตร์ชาติไทย และภายในบริเวณค่ายบางระจันนั่นเอง ก็ยังเป็นที่ตั้งของวัดเก่าแก่ที่น่าสนใจอีกวัดหนึ่งของจังหวัดสิงห์บุรี นั่นคือ วัดโพธิ์แก้วหิน หรือวัดไม้แดง

วัดแห่งนี้หรือวัดนี้เป็นสถานที่ที่วีรชนชาวบ้านบางระจันได้ใช้เป็นที่พักในการต่อสู้กับพม่าที่อกมาตีกรุงศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2308 อย่างเข้มแข็งโดยมีพระอาจารย์ธรรมโชติ พระภิกษุผู้มีความอดทนสูง จากวัดเขานามราช แขวงเมืองเดิมบางนางบวชที่มาจำพรรษาอยู่ ณ วัดโพธิ์แก้วหินนี้เป็นที่มั่นทางจิตใจและเตือนสติผู้สู้กับชาวบ้านบางระจันมาตลอดระยะเวลา 5 เดือนเต็ม ๆ จนถึงวันที่ทัพบางระจันแตก เมื่อวันที่จันทร์เดือน 8 แรม ๒ ค่ำ ปีมะ พ.ศ. 2308

ปัจจุบัน ภายในบริเวณวัดได้จัดสร้างเป็นศาลเจ้าของของค่ายบางระจันโดยจัดไว้ให้โดยชนรุ่นหลังได้ตั้งอยู่ทางด้านขวามือด้านในก็ยังมีซากวิหารเก่าคร่ำครึกับพม่าของพระอาจารย์ธรรมโชติตั้งอยู่ให้เห็นโดยเหลือเพียงซากอิฐดินเผาเป็นรูปร่างของวิหารที่ก่อด้วยอิฐอย่างงดงามสีน้ำตาลดำไม่มีผู้ฟูฟ่องไปก่อนเวลาอันสมควรเท่านั้น และใกล้ ๆ กันก็จะเป็นที่ตั้งของวิหารจตุรมุข ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นของพระอาจารย์ธรรมโชติไว้เป็นที่เคารพสักการะอยู่เบื้องหน้าสระน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ผู้คนมาขอเป็นบารมีขอสิ่งต่าง ๆ อันเป็นมงคลแก่ชีวิตอยู่เสมอ

วีรกรรม ๆ ต่อจากหน้า 7

การรบครั้งที่ 5
พม่าวันละระ ไม่ยอมถอยค่ายบางระจันอยู่ประมาณ 10 - 11 วัน ด้วยเกรงมีมือราชไทย หลังจากนั้นก็ตั้งทัพยกมาอีกครึ่งหนึ่ง มีมือจอบากเป็นนายทัพคุมทหารซึ่งเกณฑ์แบ่งมาจากทุกค่ายเป็นคนประมาณ 1,000 เศษ พร้อมด้วยม้าและอาวุธต่าง ๆ แต่กองทัพพม่าทัพนี้ก็ปราศจากปืนบางระจันแตกพ่ายไป

การรบครั้งที่ 6
นายทัพพม่าครั้งที่ 6 คือ จิกน ปลัดเมืองทวายคุมพล 100 เศษ ม้าไทยมีชัยชนะอีกเช่นเคย

การรบครั้งที่ 7
เมื่อนายทัพพม่าได้ตั้งกองทัพยกมาตีค่ายบางระจันอีก ให้อากาศเป็นแม่ทัพคุมพล 1,000 เศษ อากาศเป็นชัยกองทัพไปตั้ง ณ ปากถนนใหญ่ ทางค่ายบางระจันด้านนอกคือคือ จัดให้ขุนสวรรค์ ซึ่งมีฝีมือแน่นเป็นคุมพวกทหารปืนคอยป้องกันกองทัพของพม่า นายจันท์หรือทวดเซียะ เป็นแม่ทัพใหญ่คุมพลพันเศษออกตีทัพพม่าและล้อมค่ายไว้ ทหารไทยใช้การรบแบบจู่โจม พม่าจึงไม่ทันตั้งแถวจึงถูกโจมตีทางหลักค่าย ทหารพม่าถูกฆ่าตายเกือบหมดเหลือรอดตายเป็นส่วนน้อย แม่ทัพพม่าในเที่ยว การรบครั้งนี้ทำให้พม่าหยุดตีรบนานเป็นครึ่งเดือน

การรบครั้งที่ 8
การที่พม่าตั้งกองทัพมาปราบค่ายบางระจันถึง 7 ครั้ง แต่ต้องแตกพ่ายยับเยินทุกครั้งนั้น ทำให้แม่ทัพใหญ่ของพม่าวิตกมาก เนื่องจากท้าวบางระจันมีกำลังเข้มแข็งในทุกที่ และทหารพม่าที่ทากันเกรงกลัวฝีมือไทย ไม่มีใครอาสาเป็นนายทัพ ขณะนั้นมีขบวนมีอยู่ผู้หนึ่งเคยอยู่เมืองไทยมาแต่รู้จักนิสัยคนไทยและภูมิประเทศดี ได้เข้ามาสมัครขอรับบำเหน็จได้รับตำแหน่งผู้ตี หรือพระเอกองผู้ตีหรืออาสาจะออกไปตีค่ายบางระจัน เมื่อนายทัพพม่าจึงแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพคุมพล 2,000 หรือทั้งม้าและสรรพอาวุธต่าง

ผู้ตีฝ่ายนอกคือท้าวชาญฉลาด เมื่อเวลาเดินทางมาถึงทัพกลางแปลงอย่างพหุพัน ให้ตั้งค่ายราชไปตามทาง 3 ค่าย และรื้อค่ายหลังก่อนไปสร้างค่ายหน้าเป็นลำดับ ไซ้เวลาถึงครึ่งเดือนจึงใกล้ค่ายบางระจัน ผู้ตีหรือตีมีแบริบอยู่ในค่าย ด้วยรู้ว่คนไทยเชี่ยวชาญการรบกลางแปลง พวกหัวหน้าค่ายบางระจันนำกำลังเข้าตีค่ายพม่าหลายครั้งไม่สำเร็จกลับทำให้ไทยเสียไพร่พลไปเป็นจำนวนมาก

วันหนึ่งนายท้าวหนึ่งเต็มดูแล้วก็ระบืออนาถแล้วหนึ่งเข้าตีค่ายพม่า ผู้ตีนำพลออกรบนอกค่าย นายท้าวหนึ่งนำเข้าอยู่ในท่ามกลางศึกแต่ผู้เดียว แม้ว่าจะมีฝีมือสามารถจากพันทหารพม่ารวมอยู่ด้วยหลายคน แต่ก็สู้ถูกทหารพม่าล้อมอ้อมจนสิ้นกำลังและถูกหุบศึกลงในเที่ยวที่ทหารบ้านบางระจันเมื่อเสียอ้อมหักก็แตกพ่ายซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกในการรบกับพม่า ท้าพม่าก็คิดตามมาจนถึงบ้านขุนโลกใกล้ค่ายบางระจัน แล้วตั้งค่ายใหญ่ ทัพบางระจันพยายามตีค่ายพม่าอีกหลายครั้งไม่สำเร็จก็หือออ ผู้ตีจึงให้ทหารจูดไม่กล้าเข้าใกล้ค่ายน้อยบางระจัน ปลูกทหารขึ้นสูงนำปืนใหญ่ที่เพิ่งเข้าไปในค่ายถูกจุดขึ้นตีเข้าเป็นอันมาค่ายน้อยบางระจันก็แตกพ่าย นอกจากนั้นยังมีเรื่องที่ทำให้ชาวบางระจันเสียกำลังใจอีกคือ นายแทนหัวหน้าค่ายซึ่งถูกปืนที่เข้าปากเจ็บครั้งที่ดูวินทรจของเป็นแม่ทัพพม่าเมื่อการรบครั้งที่ 4 นั้น ได้ถึงแก่กรรมลงในเดือน 6 ปีมะ พ.ศ. 2309

หัวหน้าชาวบ้านบางระจันคนอื่นได้พยายามจะนำทัพไทยออกรบกับพม่าอีกหลายครั้ง วันหนึ่งทัพพม่าสามารถตีไทยถึงกระพนะพทัพไทยได้ ขุนสวรรค์และนายจันท์หรือทวดเซียะ ได้ทำการรบจนกระทั่งตัวตายในเที่ยวถึงเดือนค่ำเดือนหนึ่งและนายท้าวหนึ่งก็พม่าเข้าตีด้วยชาวค่ายบางระจันเห็นว่าสาละเวียงเสีย ผู้คนล้มตายไปมาก เหลือกำลังที่จะต่อสู้กับพม่าแล้ว จึงมีบางคนเข้าไปถึงกรุงศรีอยุธยาขอปืนใหญ่ 2 กระบอก พร้อมด้วยกระสุนดินดำเพื่อนำมายิงค่ายพม่า ทางพระนครได้ปรึกษากันแล้วเห็นพม่ากับพม่าไม่ควรถูกให้เนื่องจากกลัวพม่าจะแบ่งยึดสองทางบ้าง หรือหากพม่าตีค่ายบางระจันแตกพม่าก็จะได้ปืนใหญ่เป็นอันกำลังรบพระนคร พระวชิรญาณเถระไม่เห็นด้วยในข้อนี้ปรึกษา จึงยกไป ณ ค่ายบางระจัน เวลโงทงจากหลวงพระบางนำปืนใหญ่ขึ้นมาจากกระบอก แต่ปืนทั้งสองนั้นวิ่งไปไม่ได้ พระวชิรญาณเถระเห็นว่าการที่จะไปเป็นแม่ทัพจึง

ฝึกอบรม คณะกรรมการฝึกอบรม ม.ร. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "เทคนิคการเป็นวิทยากร" แต่บุคลากรของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากร และถ่ายทอดความรู้ด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2533 ณ ห้องประชุม ชั้น 5 สำนักหอสมุดกลาง

ภาควิชาจิตวิทยาจัดโครงการ "เพื่อนช่วยเพื่อน" ให้บริการคำปรึกษาในช่วงสอบไล่ภาค 1/2533

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา แก้วศรีงาม หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ ม.ร. เปิดหน่วย ภาควิชาจิตวิทยาจะจัดโครงการ "เพื่อนช่วยเพื่อน" เป็นโครงการที่นักศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาจะให้บริการปรึกษาแก่เพื่อนนักศึกษาที่มีความไม่สบายใจ หรือกังวลในเรื่องต่าง ๆ โดยจะเน้นให้บริการในช่วงระหว่างทศวรรษสอบไล่ ระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2533 เวลา 09.00 - 11.00 และ 13.00 - 15.00 น. ทุกวัน เว้นวันเสาร์ - อาทิตย์ ณ ศูนย์บริการให้คำปรึกษา อาคารมาเมือง ชั้น 4 จึงขอเชิญนักศึกษาเข้ารับบริการคำปรึกษาตามโครงการ "เพื่อนช่วยเพื่อน" ได้ตามกำหนดการดังกล่าว

มีมติเห็นวาทะ: ผลกระทบการเมือง เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2533 ณ ห้องประชุมชั้น 3 ที่ทำการคณะนิติศาสตร์ ม.ร. คณะกรรมการองค์การนักศึกษา ม.ร. ได้จัดอภิปรายเรื่อง "น่านับกับความพลิกผันทางการเมือง" โดยมีผู้มาอภิปรายประกอบด้วย ผศ.อรรถวิท ปานัญญุตร รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารปกครองของสภาผู้แทนราษฎร, นายสุจิต ไชยสิทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี และรองเลขาธิการพรรคเอกภาพ, วท.พูนศักดิ์ วรรณพงษ์ คณะบดีคณะนิติศาสตร์ และกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์ โดยมี น.ส.ว.กัญจน์ พลเยี่ยม รองนายกองค์การนักศึกษาคณะที่สอง เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

สอบไล่ฯ ต่อจากหน้า 11
 อยู่ 4 วิชา คือ
 HI 101 สอบวันที่ 15 ตุลาคม 2533 เวลา 09.00 - 11.00 น. และ 12.30 - 14.30 น.
 EN 101 สอบวันที่ 25 ตุลาคม 2533 เวลา 09.00 - 11.30 น. และ 12.30 - 15.00 น.
 PS 110 สอบวันที่ 22 ตุลาคม 2533 เวลา 12.30 - 14.30 น. และ 16.00 - 18.00 น.
 SO 103 สอบวันที่ 21 ตุลาคม 2533 เวลา 12.30 - 14.30 น. และ 16.00 - 18.00 น.
 จึงขอให้นักศึกษาที่จะต้องสอบในกระบวนวิชาเหล่านี้ ตรวจ สอบเวลาสอบให้ตรงกับช่องรหัสของตน และเข้าสอบตามคาบเวลาที่กำหนดไว้ที่จะมีรายละเอียดในตารางสอบได้ส่วนบุคคล หากนักศึกษามีปัญหาใดๆ เกี่ยวกับการสอบไล่โปรดติดต่อ สวป. ชั้น 6 ก่อนการสอบ

จาก.บรรณาธิการ

ผลสะท้อนจากการที่เรานำมันเนื้อมีเห็บ (คือความจำเป็น) ได้เริ่มแสดงอาการออกมาตามลำดับแล้ว เห็นได้จากความกระเพื่อมไหวของราคาสินค้าทั้งภาคเครื่องอุปโภค-บริโภคและภาคการบริการ การกระทำเช่นนี้ ผู้มีอำนาจหน้าที่จะกำกับควบคุมสถานการณ์ได้แค่ไหนเพียงไร คงจะต้องจับตามองกันต่อไป แต่ในขณะที่เดียวกัน ในส่วนของตัวพวกเราเอง ก็คงต้องระมัดระวังการให้ข้อมูลที่อยู่กับลักษณะได้ประโยชน์สูงสุดเป็นหลัก ไม่ใช่ว่าใช้จ้ำจี้เห็บเห็บนั้น จะแสวงหามาได้ด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง หรือต้องรอจากผู้นูปการก็ตาม การจับจ้ำจี้เหยียบในเรื่องที่สมเหตุสมผล คงจะทำให้คุณภาพของชีวิตความเป็นอยู่เป็นไปในระดับที่น่าพอใจได้

บรรณาธิการข่าวรวมคำแหง รองศาสตราจารย์ ปวีณา พลเทพ เจริญสินธุการกิจการไปราชการนอกที่ตั้งแล้วหน้าที่ของรักษาการบรรณาธิการจึงสิ้นสุดลงเพียงเท่านี้ ขอขอบคุณท่านผู้ให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานในช่วงที่เดือนที่ผ่านมา นับแต่ฉบับหน้า ท่านอาจารย์ปวีณา จะมาพบกับท่านผู้อ่านตามปกติต่อไป

ณพพร ต่างศิริ
รักษาการบรรณาธิการ

แปลวเขียนให้แสง รวมคำแหงให้ทาง

อ.ศ.ม.ร.ทุ่มงบ 41 แสนบาทจัดงานเดือนตุลาฯ เพื่อศึกษาและสืบทอดเจตนารมณ์วีรชนเดือนตุลาคม

คณะกรรมการองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง (อ.ศ.ม.ร.) ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยให้จัดงาน "สืบสานเจตนาคู่ศตวรรษ" ระหว่างวันที่ 8 - 12 ตุลาคม 2533 โดย ใช้งบประมาณกิจกรรมนักศึกษาในส่วนขององค์การนักศึกษา ทั้งสิ้น 100,000 บาท ระดมผู้ปฏิบัติงานจากชมรมกลุ่ม และพรรคสถานแสงทอง เข้าร่วมงานถึง 300 คน เพื่อผลักดันงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวม 5 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเหตุการณ์เดือนตุลาคม, 2. เพื่อศึกษาและสืบทอดอุดมการณ์ แนวความคิดและเจตนารมณ์ของวีรชนเดือนตุลาคมที่มีลักษณะสร้างสรรค์ เช่น กัดคันแค้นเคือง การต่อต้านรัฐประหาร และ สร้างองค์กรประชาธิปไตย, 3. เพื่อเป็นการเผยแพร่เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ให้เยาวชนคนรุ่นหลัง รวมทั้งประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบอย่างไม่ถูกปิดเบียดข้อเท็จจริง, 4. เพื่อเชิดชูวีรกรรมของวีรชนเดือนตุลาคมที่ได้สร้างคุณูปการแก่สังคมไทยเป็นอันมาก และ 5. เพื่อนำบทเรียนจากเหตุการณ์เดือนตุลาคมมาศึกษา สรุป และคิดค้นหาแนวทางใหม่ ๆ ในทางที่จะสร้างสรรค์ประชาธิปไตยและสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเป็นธรรม เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ มากยิ่งขึ้นเพื่อส่งผลให้พี่น้องประชาชน ได้ดำรงชีวิตอย่างมีสันติสุข โดยยึดคนดีเพื่อชีวิตเป็นรายการบ้านเทิง ในการชักจูงผู้คนเข้าร่วมงานที่หอประชุม A.D. 1

นายอรรถวิท ไกรธินธุ์ นายกอม อรรถการนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ในฐานะ ประธานคณะกรรมการจัดงานสืบสานเจตนาคู่ศตวรรษ

นายอรรถการนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง เปิดเผยถึง เหตุผลของการจัดงาน ว่าเนื่อง จาก "เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516" เป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

ที่สำคัญที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย ซึ่งเหตุการณ์ครั้งนั้นได้ส่งผลในแง่ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างใหญ่หลวง ผลพวงของ "กตุกรรม 14 ตุลาคม 2516" นั้นได้ทำให้ประชาชนตื่นตัวและตระหนักถึงพลังในการที่ได้ลุกขึ้นมาทวงสิทธิของตัวเอง และมีส่วนร่วมในการกำหนดชะตากรรมของประเทศอย่างกว้างขวาง หลังจากที่ได้ถูกปิดกั้นสิทธิเสรีภาพในยุคเผด็จการมาโดยตลอด ขบวนการประชาชนไม่ว่าจะเป็นสหภาพแรงงาน สหพันธ์ชาวเขาชาวไทย อัครกวีวิชาชีพ ตลอดจนขบวนการประชาธิปไตย ต่างได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย ระบบการเมืองและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นไม่มีใครกล้าปฏิเสธได้ว่าส่วนหนึ่งเป็นผลพวงที่เป็นคุณูปการของ "กตุกรรม 14 ตุลาคม 2516"

นายอรรถวิท ไกรธินธุ์ เปิดเผยมติของงานว่า ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะต้องมีการให้การศึกษา

ต่อหน้า 11

รู้ข่าวสาร หันเหตุการณ์ อ่านข่าวรวมฯ
 เชิญสมัครเป็นสมาชิกได้ที่...
 งานประชาสัมพันธ์ ตึก เอ.ดี. 1 ชั้น 2
 (รับสมัครสมาชิกตลอดทั้งปี)

ในราชกรรมมหาวิทยาลัยรามคำแหง

งานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 โทร. 3180900

ชำระค่าฝากส่ง เป็นรายเดือน
 ใบบุณญาตที่ 17/2528
 ปทอ. คลองจั่น

(นายอรรถวิท ไกรธินธุ์)
 หัวหน้างานประชาสัมพันธ์